Novembernota 2026

Heerlen

Gemeente Heerlen

Inhoudsopgave

Bestuurssamenvatting 3
1. Leeswijzer 6
2. Ontwikkelingen 7
3. Novembernota 2026 9
4. Ontwikkelingen per programma 11
4.1 Toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting per programma 12
4.1.0 Bestuur en Ondersteuning 13
4.1.1 Veiligheid 15
4.1.2 Verkeer en Vervoer 16
4.1.3 Economie 17
4.1.4 Onderwijs 18
4.1.5 Sport, cultuur en recreatie 19
4.1.6 Sociaal Domein 20
4.1.7 Volksgezondheid en Milieu 23
4.1.8 Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing (VHROSV) 24
5. Bedrijfsvoering 25
5.1 Post onvoorzien 25
5.2 Inhuur derden 26
5.3 Ziekteverzuim 26
5.4 Bezuinigingen 26
6. Budgettaire neutrale begrotingswijzigingen 27

Bijlagen 28
1.0 Budgettair neutrale begrotingswijzigingen op kernthemaniveau 28
2.0 Budgettair neutrale begrotingswijzigingen - detail 31
3.0 Ontwikkeling gemeenschappelijke regelingen 35

Bestuurssamenvatting

Inleiding

De Novembernota 2026 is de tweede en laatste tussentijdse rapportage binnen de begrotingscyclus 2026 van de gemeente Heerlen. De nota geeft inzicht in de financiële afwijkingen, actuele stand van zaken en de belangrijkste ontwikkelingen die zich gedurende de periode tot en met 30 september hebben voorgedaan in onze stad.

Sinds de installatie van het nieuwe college in juni 2026 is met veel enthousiasme en voortvarendheid gewerkt aan de uitvoering van de ambities voor Heerlen. In korte tijd zijn verschillende belangrijke besluiten genomen en projecten in uitvoering gebracht. De rode draad daarbij is het versterken van de brede welvaart van Heerlen en Parkstad: investeren in wonen, duurzaamheid, innovatie, leefbaarheid, onderwijs, erfgoed en economische ontwikkeling. Deze Novembernota laat zien dat het college, ondanks financiële uitdagingen, actief bouwt aan een sterke, duurzame en toekomstbestendige stad.

Financiële duiding

De Novembernota sluit af met een verwacht nadelig resultaat van € 2,6 miljoen. Dit saldo komt voort uit een combinatie van positieve en negatieve ontwikkelingen gedurende het begrotingsjaar.

Aan de positieve zijde is sprake van een aantal substantiële voordelen. Vanuit het gemeentefonds ontvangt Heerlen in 2026 naar verwachting € 1,6 miljoen meer dan oorspronkelijk begroot, voornamelijk als gevolg van de effecten uit de mei- en septembercirculaire. Ook zijn als gevolg van de bijstelling investeringen, de kapitaallasten € 1,5 miljoen voordeliger. Daarnaast ontstaat een rentevoordeel als gevolg van hogere rentebaten (€ 0,25 miljoen) en lagere rentelasten op geleend geld (€ 0,7 miljoen).

Ook binnen het sociaal domein doen zich enkele ontwikkelingen voor. De daling van het aantal leerlingen dat gebruikmaakt van het leerlingenvervoer zet door (voordeel € 0,4 miljoen). Vooral het afnemende aantal kostbare maatwerktrajecten leidt tot lagere uitgaven. Daarnaast zien we dat de Participatiewet per saldo een nadeel laat zien van € 3,4 miljoen. Naast het aantal uitkeringen is ook de hoogte van het door het Rijk toegekende budget bepalend voor het uiteindelijke financiële resultaat. Als het budget lager uitvalt dan op basis van eerdere verwachtingen is aangenomen, kan ondanks een dalend aantal uitkeringen toch een tekort ontstaan. Op basis van de huidige inzichten wordt voor 2026 een financieel tekort verwacht. Daarnaast blijven de uitgaven voor Hulp bij Huishouden onder druk staan. Het totale financiële nadeel bedraagt € 0,8 miljoen en wordt voornamelijk veroorzaakt door de groei van het aantal inwoners dat gebruik maakt van de voorziening en de ontwikkelingen rondom de invoering van het nieuwe normenkader.

Daarnaast is sprake van een groot incidenteel nadeel bij de Taskforce Woningbouw, waar circa € 1,2 miljoen aan plankosten in 2026 niet volledig kan worden verhaald, dit als gevolg van de kosten gaan voor de baat.

Het verwachte tekort van € 2,6 miljoen onderstreept het belang van blijvende aandacht voor de financiële beheersing en voor de risico’s bij onder meer woningbouw, zorg en inhuur.

Belangrijke ontwikkelingen

2026 kenmerkt zich door een reeks ontwikkelingen die niet alleen van betekenis zijn voor Heerlen, maar ook voor de positie van Parkstad als innovatieve, duurzame en aantrekkelijke regio.

Een van de meest veelbelovende ontwikkelingen van dit jaar is de ondertekening van een gezamenlijke Letter of Intent voor de ontwikkeling van een Europees MedTech-ecosysteem in Parkstad en Zuid-Limburg. In deze unieke samenwerking bundelen vooraanstaande publieke en private partners, waaronder APG, ABP, CZ, Maastricht University, Maastricht UMC+, Philips,

Zuyderland, de Provincie Limburg en de gemeente Heerlen, hun krachten om de regio te ontwikkelen tot een toonaangevend centrum voor zorginnovatie, medische technologie en brede welvaart.

De ambitie richt zich op vier samenhangende opgaven: het versnellen van zorginnovatie en digitale zorg, de gebiedsontwikkeling rondom het Zuyderland-ziekenhuis, het stimuleren van hoogwaardige werkgelegenheid en bedrijvigheid en het terugdringen van gezondheidsverschillen. Daarmee ontstaat een kans die ver uitstijgt boven een afzonderlijk project. De samenwerking biedt perspectief op nieuwe economische groei, versterking van het innovatieve vermogen van de regio en een structurele verbetering van gezondheid en welzijn voor inwoners van Parkstad. De regio ontwikkelt zich hiermee nadrukkelijk als proeftuin voor de zorg van de toekomst en als potentiële Europese koploper op het snijvlak van gezondheid, technologie en maatschappelijke impact.

Ook de verlenging van de samenwerking met de Brightlands Smart Services Campus tot 2040 vormt een belangrijke mijlpaal. Hiermee investeert Heerlen langdurig in kunstmatige intelligentie, ondernemerschap, talentontwikkeling en kennisintensieve werkgelegenheid. Deze keuze versterkt de positie van Heerlen als kennisstad en draagt bij aan een sterke economische toekomst voor de gehele regio.

Op het gebied van wonen zijn eveneens belangrijke stappen gezet. In de voormalige ING-locatie aan de Geerstraat worden plannen ontwikkeld voor 81 nieuwe woningen in het centrum. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de herontwikkeling van de Kasteelbuurt in Hoensbroek en is verdere voortgang geboekt binnen de woningbouwopgave.

Binnen de verduurzamingsaanpak is na Vrieheide ook gestart met een buurtgerichte aanpak in Eikenderveld, waar honderden woningen worden ondersteund bij energiebesparende maatregelen. Tegelijkertijd zijn verdere stappen gezet richting het energiebedrijf BronsGroen, waarmee lokaal eigendom, betaalbare energie en de bestrijding van energiearmoede worden gecombineerd.

Ook sport, onderwijs en leefomgeving kregen in 2026 een impuls. Zo komt op Sportpark Kaldeborn een nieuwe duurzame padelhal met veertien banen, werd het voorlopig ontwerp van de nieuwbouw van het Herle College vastgesteld en zijn nieuwe regels ingevoerd voor natuurinclusief bouwen.

Op sociaal terrein wordt verder gebouwd aan sterke buurten en een inclusieve samenleving. De uitbreiding van 't Heerlens Heitje met sociale klussen stimuleert ontmoeting en maatschappelijke betrokkenheid. Daarnaast wordt het project ‘Handle with Care’ uitgebreid naar alle middelbare scholen in Parkstad, waardoor kwetsbare jongeren sneller passende ondersteuning kunnen krijgen.

Bijzonder is bovendien de aankoop van de voormalige Heerlense synagoge, waarmee een belangrijke erfgoedlocatie voor de stad behouden blijft. Samen met de ontwikkelingen rond het Romeins Museum en Royal draagt dit bij aan een sterker cultureel profiel van Heerlen.

Slotconclusie

De Novembernota 2026 onderstreept het belang van blijvende aandacht voor de financiële beheersing en risico’s, terwijl tegelijkertijd volop wordt geïnvesteerd in de toekomst van stad en regio. Sinds de start van het nieuwe college in juni is met energie en ambitie gewerkt aan de uitvoering van het coalitieprogramma. De gemeente bouwt aan nieuwe woningen, duurzame wijken, sterke voorzieningen, innovatief ondernemerschap en een aantrekkelijk woon- en werkklimaat.

Tegelijkertijd ontstaan kansen die verder reiken dan Heerlen alleen. De samenwerking rond het Europese MedTech-ecosysteem en de verlenging van de Brightlands-samenwerking onderstrepen dat Parkstad zich steeds nadrukkelijker ontwikkelt als regio waar innovatie, gezondheid en economische ontwikkeling samenkomen. Daarmee vormt 2026 niet alleen het eerste jaar van een nieuwe bestuursperiode, maar ook een belangrijke stap naar een sterke, gezonde en toekomstbestendige regio.

1. Leeswijzer

De voorliggende Novembernota 2026 bevat de afwijkingen ten opzichte van de Programmabegroting 2026.

Hoofdstuk 2 beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen. Deze hebben niet altijd direct financiële gevolgen. In hoofdstuk 3 is de actuele prognose tot en met 31 december 2026 opgenomen. Hoofdstuk 4 licht deze prognose per programma toe.

Hoofdstuk 5 gaat in op relevante onderwerpen binnen de bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 6 bevat de budgettair neutrale begrotingswijzigingen.

De bijlagen bevatten de begrotingswijzigingen per kernthema en de afzonderlijke detailwijzigingen. Daarnaast is een informatiebrief opgenomen met de actualisaties en ontwikkelingen binnen de gemeenschappelijke regelingen.

In de tabellen worden lasten weergegeven met een minteken (-) en baten met een plusteken (+). Een minteken bij baten betekent dat de baten lager zijn dan begroot. Dit leidt tot een financieel nadeel.

In de prognosetabellen wordt met een I aangegeven dat een afwijking incidenteel is. Met een S wordt aangegeven dat een afwijking structureel is.

2. Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste inhoudelijke en beleidsmatige ontwikkelingen in relatie tot de begroting 2026 beschreven.

Opvang Ontheemden uit Oekraïne
Met ingang van 1 april 2022 zijn de Nederlandse gemeenten verantwoordelijk voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. De gemeente Heerlen vervult deze taak via twee sporen: de exploitatie van Gemeentelijke Opvanglocaties (GOO) en de ondersteuning van ontheemden die particulier verblijven (POO, gastgezinnen of zelfstandige huur). De bekostiging verloopt via een specifieke uitkering (SPUK) van het ministerie van Asiel en Migratie / Justitie en Veiligheid, die jaarlijks via de SiSa-systematiek (Single information, Single audit) definitief wordt verantwoord.

Financiële raming en rijksvergoeding 2026 (Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO)
Voor het begrotingsjaar 2026 bedraagt de totale geraamde rijksbijdrage **€** 3.507.000,00, uitgesplitst over de volgende hoofdcomponenten:

Onderdeel	**Totaal 2026**
Gemeentelijke Opvang (GOO) Normbedrag	€ 3.212.000
Leefgeld GOO en POO	€ 400.000
Uitvoeringskosten POO	€ 20.000
Totaal baten	**€ 3.632.000**
Te innen eigen bijdrage	€ -125.000
Netto aanvraag rijksbijdrage	**€ 3.507.000**

Dit bedrag is gebaseerd op 196 bedden tot 1-10-2026 en 210 bedden van 1-10-2026.

Tariefontwikkeling en historische realisatie (2022–2025)
De landelijke vergoeding per bed per dag staat onder zware neerwaartse druk. Waar gemeenten bij aanvang in 2022 € 100,00 per bed per dag ontvingen, is dit tarief via € 83,00 (2023) en € 61,00 (2024) verlaagd naar het huidige sobere normbedrag van € 44,00 per dag.

Dekkingsomvang en inningsrisico eigen bijdrage
Het normtarief van € 44,00 dekt uitsluitend de sobere basiskosten van de opvanglocaties: huisvestingslasten, beveiliging, nutsvoorzieningen, basale inrichting en regulier locatiemanagement. Het normtarief is niet de enige bekostigingscomponent die er aangevraagd kan worden, echter moet deze de voorgaande kosten dekken.
Specifieke zorg- en welzijnskosten, kosten leefgeld GOO en POO, tolkdiensten, maatschappelijke begeleiding en leegstandskosten buiten de geaccepteerde marges vallen buiten deze normvergoeding.

Afrekening SPUK 2024 en 2025:

Jaartal	Aangevraagd/ ontvangen	Gerealiseerd	Overschot/ Tekort
2024	€ 5.380.650	€ 3.829.446	**Overschot:** € 419.659 (naar de algemene middelen gegaan) **Terugbetalingsverplichting:** € 1.131.545
2025	€ 3.364.580	€ 3.206.462	**Overschot/ terugbetalingsverplichting:** € 158.118

Innen eigen bijdrage:
Conform de landelijke regeling innen wij sinds 1 januari 2025 een eigen bijdrage voor gas, water en licht bij werkende ontheemden in de gemeentelijke opvang (€ 244,22 per volwassene per maand anno 2026). Voor 2026 ramen wij een opbrengst van € 125.000. Gezien het verloop van de inning, verwachten wij einde van het jaar ongeveer € 155.000 aan opbrengsten eigen bijdrage te hebben.

Aangezien dit bedrag 1-op-1 in mindering wordt gebracht op de rijksvergoeding, levert dit de gemeente geen extra middelen op.

Financieel risico en meerkostendeclaratie
Feitelijke meerkosten die boven het normbedrag uitstijgen, kunnen pas achteraf via de SiSa-einddeclaratie worden ingediend. Dit brengt het risico met zich mee van Liquiditeits- en voorfinancieringsrisico. De gemeente financiert alle meerkosten gedurende het kalenderjaar integraal voor uit eigen kasmiddelen. In alle jaren is er nog nooit gebruik gemaakt van de meerkostenregeling. Wij schatten dit risico dan ook zeer laag in.

Een beheersmaatregel, bij twijfel over daadwerkelijke ontstane meerkosten, is het vooraf overleggen met de Nationale Opvang Organisatie (NOO) over de te maken meerkosten. Op deze wijze kun je vooraf schriftelijke garantie verkrijgen over de te maken meerkosten en afwegen of de kosten dan daadwerkelijk gemaakt gaan worden/ noodzakelijk zijn. De gemeente Heerlen houdt de kostenposten aan van de in 2026 BooO welke wijzigt in 2027 naar de Doelgroep flexibele Regeling DfR.

3. Novembernota 2026

In deze Novembernota tonen wij de prognose ultimo 2026 ten opzichte van de begroting 2026. Daarmee geeft dit hoofdstuk uit de Novembernota voornamelijk inzicht op de financiële afwijkingen. In voorgaande P&C-producten hebben wij al verbeteringen doorgevoerd, door ook op het gebied van beleidsontwikkeling (hoofdstuk 2), inzichtelijkheid en duiding afwijkingen, verheldering te geven.

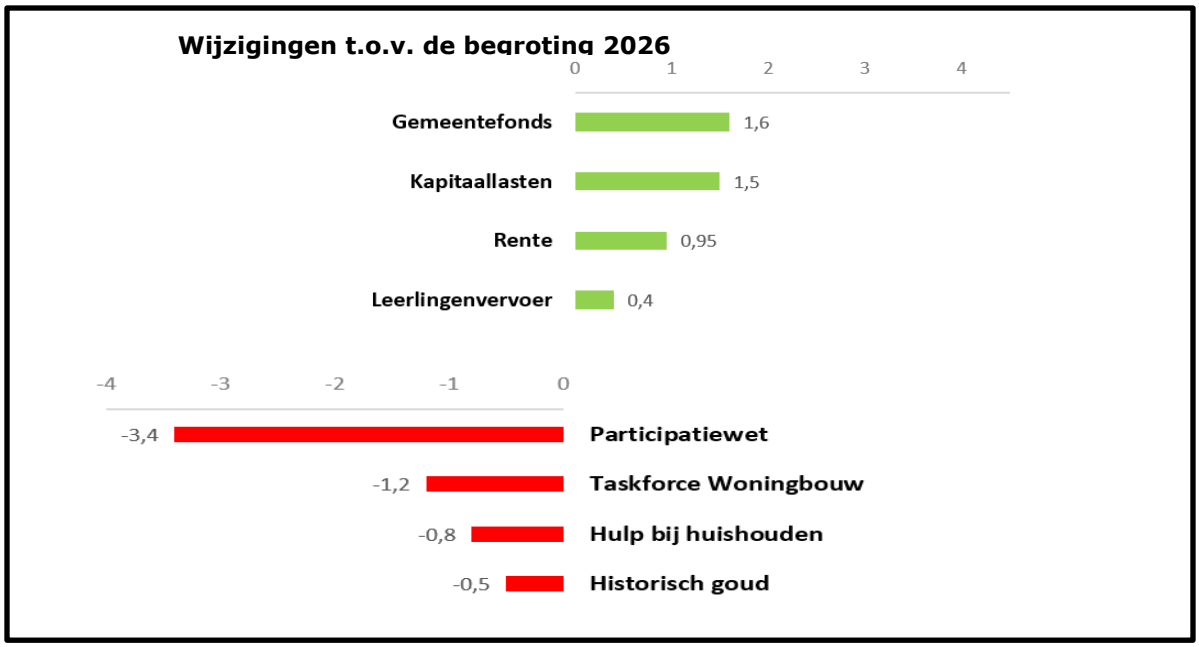
De toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting komt in hoofdstuk vier aan de orde. Voor de leesbaarheid hebben we de bedragen afgerond op duizendtallen, met uitzondering van de in de bijlage opgenomen bedragen. Hierdoor kunnen mogelijk afrondingsverschillen ontstaan.

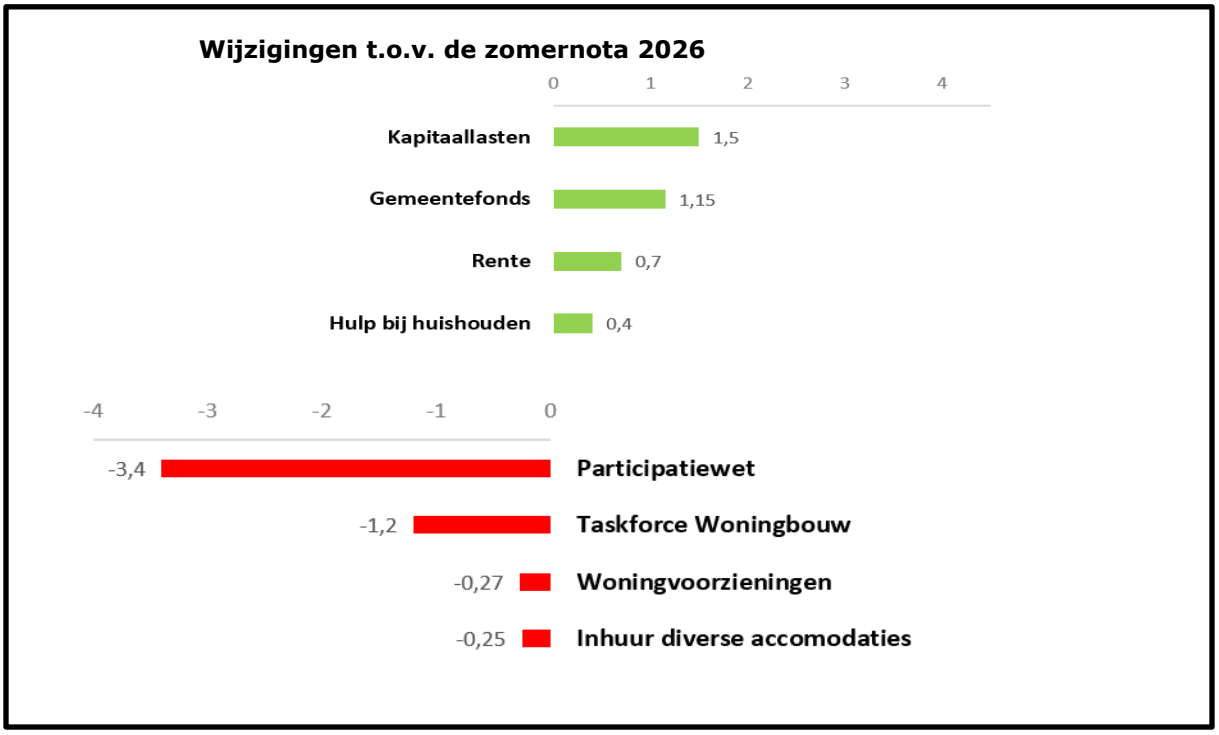
In de begroting 2026 is een stelpost van € 1,5 miljoen opgenomen voor autonome ontwikkelingen die destijds nog niet inzichtelijk waren. Deze stelpost is programma-overstijgend en kan niet aan één specifiek programma of kernthema worden toegerekend. Gezamenlijk tellen de afwijkingen in autonome ontwikkelingen op tot genoemd voordeel.

Onderstaande tabel geeft de prognose weer.

Programma	Prognose Novembernota 2026
0. Bestuur en Ondersteuning	1.322.000
1. Veiligheid	-
2. Verkeer en Vervoer	400.000
3. Economie	-
4. Onderwijs	34000
5. Sport Cultuur en Recreatie	-500.000
6. Sociaal Domein	-3.705.000
7. Volksgezondheid en Milieu	-220.000
8. VHROSV	-1400000
Stelpost Autonome ontwikkelingen	1.500.000
Totaal	**-2.569.000**

In onderstaande grafische weergave geven wij inzicht in de grootste mutaties ten opzichte van de primitieve begroting en op de volgende pagina ten opzichte van de zomernota 2026:

* In miljoenen euro's.

De prognose voor bestemming van de programma's bij de novembernota telt op tot € 2,6 miljoen nadeel. De programma's waar de meeste afwijkingen te melden zijn in de novembernota betreffen programma 6. Sociaal Domein en programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Hieronder melden we de grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting.

In programma 6. Sociaal Domein valt vooral Participatiewet op. Waar bij de Zomernota nog geen betrouwbare prognose mogelijk was, wordt nu een nadeel van € 3,4 miljoen verwacht. Dit hangt samen met hogere lasten dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. In de begroting waren juist voordelen opgenomen van € 1,5 miljoen en aanvullend € 1,2 miljoen vanuit de Parkstadwet, gebaseerd op de verwachting van een daling van het aantal bijstandsuitkeringen. Daarnaast valt ook te melden het nadeel in aanpassing van woningen van € 270.000. De voornaamste impact daarvan zijn de prijzen in de woningbouwsector. Als laatste afwijking in programma 6 valt te noemen een nadeel van hulp bij huishouden (€ 0,8 miljoen), hier blijft de reden de aanzuigende werking van het abonnementstarief.

In programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing zijn de volgende grote afwijkingen te melden; het nadeel Taskforce Woningbouw € 1,2 miljoen waar al plankosten gemaakt zijn voor projecten maar er nog een intentieovereenkomst of anterieure overeenkomst moet worden aangegaan met de initiatiefnemers. Voor een kleiner deel heeft dit te maken met wettelijke maximumbedragen in de Omgevingsregeling waardoor niet alle gemaakte kosten doorberekend mogen worden. Ook kan daar worden genoemd de lagere legesinkomsten als gevolg van vertraging (€ 0,2 miljoen).

Voor programma 0. Bestuur en ondersteuning is de algehele afwijking minimaal maar zijn de volgende ontwikkelingen nog te noemen; het gemeentefonds geeft voor geheel 2026 een voordeel van € 1,6 miljoen ten opzichte van begroot (en € 1,15 miljoen ten opzichte van de zomernota), de voornaamste reden betreft de doorrekening van de mei- en septembercirculaire. Ook zijn als gevolg van de bijstelling investeringen, de kapitaallasten € 1,5 miljoen voordeliger. Daarnaast een voordeel voor de rente van € 0,95 miljoen ten opzichte van de begroting (ten opzichte van de zomernota € 0,7 miljoen). Door lagere investeringsvolumes en vooruit ontvangen middelen zijn de rentelasten voordeliger.

4. Ontwikkelingen per programma

In dit hoofdstuk komen de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting 2026 aan de orde. Indien een kernthema niet voorkomt in dit hoofdstuk, dan zijn er geen, dan wel geringe afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting te melden. In paragraaf 4.1 komt de prognose van financiële ontwikkelingen per programma aan bod, deze posten zijn onvermijdelijk.

Programma	Kernthema	Onderwerp	Novembernota 2026	I/S
0. Bestuur en Ondersteuning		Dividend BNG	-467.000	I
		Gemeentefonds	1.567.000	I
		Onderuitputting kapitaallasten	1.500.000	I
		Inhuur binnensportaccommodaties	-250.000	S
		Inhuur diverse locaties	-250.000	I
		Overige posten bedrijfsvoering	-420.000	I/S
		Renteinkomsten Solido	250.000	S
		Rente	700.000	I
		Solido-IT bijdrage	-593.000	S
		Specifieke uitkering sport	-250.000	S
		Wet open overheid	-400.000	I/S
		Ambtenarenhuisvesting	-200.000	I
		BsGW	385.000	I
		Onroerend zaak belasting	-250.000	I
		Personele budgetten	PM	I
	0. KT Middelen en heffingen		**1.322.000**	
		Kosten / opbrengsten nutbedrijven	400.000	I
2. Verkeer en Vervoer	**2. KT Wegen, Straten en pleinen**		**400.000**	
		Bijdrage Bureau Leren en Doorstromen (BLD)	-366.000	S
		Leerlingenvervoer	400.000	S
4. Onderwijs	**4. KT Onderwijs**		**34.000**	
5. Sport, Cultuur en Recreatie		Historisch Goud	-500.000	I/S
	5. KT Cultureel erfgoed		**-500.000**	
		Individuele Voorzieningen Jeugd	PM	S
		Financiele afrekening herstelplan Xonar	362.000	I
	6. KT Jeugdzorg		**362.000**	
		Huiselijk geweld	244.000	I
		Hulp bij huishouden	-800.000	I/S
		Hulpmiddelen	-188.000	I
		Woningvoorzieningen	-270.000	I
	6. KT Volwassenenzorg		**-1.014.000**	
		Participatiewet	-3.388.000	I
		Schuldhulpverlening	335.000	I
6. Sociaal Domein	**6. KT Inkomensondersteuning**		**-3.053.000**	
7. Volksgezondheid en Milieu		Prijsstijgingen projecten	-220.000	I
	7. KT Begraafplaatsen		**-220.000**	
8. Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		Baten Omgevingsvergunningen	-200.000	I
		Taskforce Woningbouw	-1.200.000	I
	8. KT Ruimtelijke Ordening		**-1.400.000**	
Stelpost Autonome ontwikkellingen			**1.500.000**	I
Totaal			**-2.569.000**	

4.1 Toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting per programma

In deze paragraaf komen de financiële ontwikkelingen per programma aan bod. De structurele (S) afwijkingen hebben een meerjarig effect op onze begroting. Incidentele (I) afwijkingen hebben betrekking op 2026 of zijn vanaf 2027, indien hierover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden, opgenomen in de Begroting 2027. Daarnaast is het van belang om te vermelden dat veel van de posten reeds in de Zomernota 2026 zijn benoemd. Deze zijn bij de ontwikkelingen opgenomen om de volledige aansluiting met de afwijkingen op totaalniveau te kunnen maken.

4.1.0 Bestuur en Ondersteuning

Kernthema Middelen en Heffingen

Dividend BNG -/- € 467.000
Het dividend Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) werd op basis van het dividend in 2025 begroot. De daadwerkelijke dividenduitkering in 2026 is beduidend lager. Een lager renteresultaat, een negatief resultaat financiële transacties, hogere bedrijfslasten en bijzondere waardeverminderingen hebben bijgedragen aan de daling van de nettowinst.

Gemeentefonds € 1.567.000
Conform Zomernota is het effect van de septembercirculaire 2025 en decembercirculaire 2025 voor jaarschijf 2026 € 183.000 positief. Het effect van de meicirculaire op het resultaat 2026 is € 1,0 miljoen nadelig (Raadsinformatiebrief meicirculaire) en van de septembercirculaire bijna € 1,8 miljoen positief (Raadsinformatiebrief septembercirculaire). De taakmutaties en bijstellingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen voor 2026 zijn inmiddels onderzocht hetgeen een positief effect oplevert. De prognose voor het gemeentefonds in 2026 wordt bijgesteld tot € 1.567.000 positief conform onderstaande tabel.

*Bedragen * € 1.000*

Gemeentefonds	**2026**
Zomernota 2026	183
Meicirculaire 2026 cf Raadsinformatiebrief	-983
Vrijval taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen meicirculaire	356
Septembercirculaire 2026 cf Raadsinformatiebrief	1.776
Vrijval taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen septembercirculaire	235
Totaal	**1.567**

Onderuitputting kapitaallasten € 1.500.000
Er is sprake van een aantal projecten die op een later moment starten met het genereren van kapitaallasten, dit heeft in eerste instantie niet direct wat te maken met de projectrealisatie/ uitvoering. De voordelige bijstelling komt onder andere voort uit het actualiseren van de investeringskalender van het meerjarig bestuurlijk programma.

Inhuur binnensportaccommodaties -/- € 250.000
Dit betreft structureel hogere kosten voor inhuur door uitbreiding dienstverlening en toename van het aantal sporthallen en/of brede maatschappelijke voorzieningen in de afgelopen jaren en daarnaast uitbreiding van de openingstijden (ochtendopenstelling) in verband met de wettelijke verplichte toename uren bewegingsonderwijs vanuit scholen (o.a. BMV Heerlerbaan, sportzaal Pronsebroek, MAB A gene Bek, Sporthal Varenbeuk, In de Biessen en Palemig).

Inhuur diverse locaties -/- € 250.000
De incidenteel hogere kosten voor de inhuur van personeel bij sporthallen, de fietsenstalling en skatehal worden met name veroorzaakt door het wegvallen van vrijwilligers en (langdurig) zieken waardoor er, vanwege het handhaven van de ruime openingstijden (7 dagen in de week) er inhuur noodzakelijk is om de bezetting te garanderen.

Overige posten bedrijfsvoering -/- € 420.000
Betreft diverse posten van o.a. druk- en bindwerk, abonnementen, contributies en beveiliging. Naast hoger eigen gebruik (drukwerk bulk communicatie) is er daarnaast sprake van autonome verhogingen van o.a. contributies. Om de veiligheid van burgers en ambtenaren te faciliteren en incidenten te voorkomen zijn er hogere beveiligingskosten voor met name de publiekshal, CBS-weg en promenade.

Rente-inkomsten Solido € 250.000
Daarnaast is er een voordeel op de rentebaten, dit betreft grotendeels de rente-inkomsten voor de verstrekte lening aan de gemeenschappelijke regeling Solido (conform het raadsbesluit d.d. 17 december 2025).

Rente € 700.000
Door de ontvangen subsidies en het lagere investeringsvolume is minder vreemd vermogen benodigd dan oorspronkelijk begroot. Hierdoor vallen naar verwachting de rentelasten € 700.000 lager uit dan begroot.

Solido-IT bijdrage -/- € 593.000
De jaarlijkse bijdrage van de gemeente Heerlen aan Solido neemt toe met € 432.000. Dit komt vooral door prijsstijgingen en hogere kosten voor beveiliging (zoals softwarelicenties). Tegelijkertijd is er een bezuiniging afgesproken van € 105.000 voor Heerlen. Solido moet deze besparing zelf realiseren. Per saldo komt de structurele tegenvaller daarmee uit op € 327.000.

In 2026 zijn de kosten eenmalig € 266.000 hoger. Dit komt doordat de overstap naar een nieuw softwaresysteem is uitgesteld. Hierdoor moeten langer licenties worden betaald. De besparing die deze overstap zou opleveren, was al wel opgenomen in de begroting.

Specifieke uitkering sport -/- € 250.000
Nadeel btw-compensatie door aanpassing voorwaarden specifieke uitkering sport. De door de gemeente Heerlen aangespannen fiscale procedure omtrent dit onderwerp heeft niet geleid tot de gewenste gerechtelijke uitkomst (Raad van State, december 2025).

Wet open overheid -/- € 400.000
Er is een fors stijgende lijn van het aantal omvangrijke en complexe Woo-verzoeken. Verzoeken hebben steeds vaker betrekking op inhoudelijk zware dossiers en spelen zich in toenemende mate af in juridische procedures. Ze raken meerdere organisatieonderdelen en gaan over langere tijd. Dit leidt tot een intensievere en bredere zoekslag binnen de organisatie, een zwaardere inhoudelijke en juridische beoordeling van documenten. De afhandeling van deze verzoeken vraagt daarmee een substantiële inzet van capaciteit en expertise. Om dit zorgvuldig te kunnen uitvoeren, is externe ondersteuning noodzakelijk.

Ambtenarenhuisvesting -/- € 200.000
De hogere uitgaven zijn het gevolg van onder andere incidentele klachten en storingen die buiten het gecontracteerde onderhoud van het Stadskantoor vallen. Daarnaast zijn er diverse bouwkundige en installatietechnische aanpassingen uitgevoerd onder andere in verband met het verbeteren van de toegankelijkheid van het gebouw en interne verhuizingen.

BsGW € 385.000
Het jaarrekeningresultaat van BsGW over 2025 is € 4,5 miljoen positief. In de algemeen bestuursvergadering van juni 2026 is besloten om het weerstandsvermogen met € 260.468 aan te vullen en het restant uit te keren aan de deelnemers; aandeel Heerlen betreft € 385.000.

Onroerende Zaak Belasting (OZB) -/- € 250.000
Bij het opstellen van de begroting wordt gerekend met concept herwaarderingscijfers van de BsGW. Het herwaarderingsproces (waardebepaling) van woningen en niet-woningen is dan nog niet volledig afgerond. De definitieve herwaardering valt lager uit, waardoor een nadeel op de OZB-inkomsten voorzien wordt.

Personele budgetten PM
De totale personele lasten laten op dit moment geen materiële afwijkingen zien ten opzichte van de begroting. Binnen de salariskosten, inhuur en centrale personeelsbudgetten bewegen de ontwikkelingen zich grotendeels binnen de verwachte bandbreedtes. Wel zien we dat de uitvoering binnen de woonopgave leidt tot extra capaciteitsdruk, wat in de loop van het jaar mogelijk tot hogere inzet of verschuivingen kan leiden.

4.1.1 Veiligheid

Geen financiële afwijkingen.

4.1.2 Verkeer en Vervoer

Kernthema Wegen, Straten en Pleinen

Nutsbedrijven € 400.000
Er zijn meer aanvragen glasvezel. De reële inkomsten overstijgen de begrote inkomsten met € 900.000. Door de hogere aanvragen worden er ook meer kosten gemaakt in de uitvoering waardoor deze voor € 500.000 overschrijding zorgen. Per saldo derhalve een voordeel van € 400.000.

4.1.3 Economie

Geen financiële afwijkingen.

4.1.4 Onderwijs

Kernthema Onderwijs

Bijdrage Bureau Leren en Doorstromen (BLD) -/- € 366.000
De gemeentelijke bijdrage aan Bureau Leren en Doorstromen (BLD) valt € 366.000 hoger uit dan begroot. Dit komt doordat BLD de begroting voor 2026 heeft ingediend nadat de gemeentelijke begroting van Heerlen al was samengesteld. De hogere bijdrage kon daardoor niet meer in de gemeentelijke begroting 2026 worden verwerkt.

Leerlingenvervoer € 400.000
De dalende trend van het aantal leerlingen in het leerlingenvervoer die wij zien vanaf de zomer 2025, zet door in 2026.
We zien een forse afname van het aantal dure vervoerstrajecten van leerlingen en een afname van de kosten doordat kinderen jonger dan 12 jaar gratis gebruik kunnen maken van het OV (openbaar vervoer).

4.1.5 Sport, cultuur en recreatie

Kernthema Cultureel erfgoed

Historisch Goud -/- € 500.000
Bij Historisch Goud wordt een financieel nadeel van € 500.000 verwacht. Dit komt door hogere kosten voor inhuur, vervanging van en onderhoud aan verouderde apparatuur, tijdelijke huisvesting van verenigingen en de voorbereiding op de verzelfstandiging van het Romeins Museum.

Hogere kosten voor inhuur
Historisch Goud heeft door het seizoensgebonden werk flexibele medewerkers nodig. De kosten hiervoor zijn gestegen door nieuwe cao-regels en wetgeving. Ingehuurde medewerkers moeten dezelfde beloning en onregelmatigheidstoeslagen krijgen als gemeentelijke medewerkers. Ook andere arbeidsvoorwaarden worden doorberekend in de tarieven.
De kosten voor inhuur blijven deels structureel. Historisch Goud werkt aan een betere balans tussen vaste en flexibele medewerkers. Hierdoor kunnen in de toekomst de inhuurkosten dalen.

Kosten voor verouderde apparatuur
Een deel van de apparatuur en systemen in Kasteel Hoensbroek is verouderd. Om deze apparatuur te kunnen blijven gebruiken, zijn kosten gemaakt, onder andere voor het in stand houden van het camerasysteem. Voor vervanging zijn niet altijd investeringsbudgetten beschikbaar. De kosten komen dan ten laste van het exploitatiebudget.
Deze kosten hangen samen met een structurele vervangingsopgave. Historisch Goud werkt aan een meerjarenplan om de noodzakelijke vervangingen in beeld te brengen en de kosten over meerdere jaren te spreiden.

Tijdelijke huisvesting van verenigingen
Kasteel Hoensbroek biedt tijdelijk ruimte aan Hoensbroekse verenigingen met huisvestingsproblemen. De kosten voor het gebruik van deze ruimten zijn hoger dan de vergoedingen die de verenigingen betalen. Het verschil komt voor rekening van de gemeente.

Gevolgen van de verzelfstandiging van het Romeins Museum
Door de aankomende verzelfstandiging van het Romeins Museum kunnen kosten tussen kasteel Hoensbroek en het Romeins museum niet langer worden gecompenseerd. Eerder behaalde efficiencyvoordelen vallen hierdoor weg. Dit heeft een structureel financieel effect. De inkomsten uit museumbezoek en horeca zijn onvoldoende om alle gestegen kosten op te vangen.

Vervolg en begroting 2027
In 2026 en 2027 werkt Historisch Goud aan een betere balans tussen vaste en flexibele medewerkers en aan een meerjarenplan voor de vervanging van apparatuur. Ook wordt de begroting geactualiseerd.
De structurele financiële gevolgen zijn in de begroting van 2027. Daarbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden om de inhuurkosten te verlagen en noodzakelijke vervangingsinvesteringen over meerdere jaren te spreiden. De kosten voor de tijdelijke huisvesting van verenigingen zijn incidenteel.

4.1.6 Sociaal Domein

Kernthema Jeugdzorg

Individuele Voorzieningen Jeugd PM
Ook in 2026 zien we forse toename van niet-gecontracteerd maatwerk (o.a. gezinsopnames en kleinschalige groepen met 1 op 1 begeleiding). Dit wordt mede veroorzaakt door een tekort aan passend en tijdig gecontracteerd aanbod en de landelijke transformatie van gesloten jeugdzorg (afbouw) omdat maatwerk buiten de reguliere contracten om gaat brengt dit risico's met zich mee. Op basis van de actuele data lijkt het erop dat er een beweging naar lagere aantallen/kosten verblijf is waardoor de hogere kosten maatwerk nagenoeg worden gecompenseerd. We zien met name doorstroom bij gesloten verblijf (GIK-J) naar niet gecontracteerd Maatwerk. Ook bij de ambulante trajecten tijdens verblijf lijkt het op basis van de huidige dataset dat er een trendbreuk plaatsvindt door afname van het aantal zorgtrajecten. We hebben in 2026 een SPUK ontvangen van het Ministerie inzake niet beoogde kosten jeugdzorg 2024-2025 (voordeel). We verwachten van Maastricht nog een afrekening oude jaren over 2023 (nadeel). Over dossier JENS heeft u recent een raadsinformatiebrief ontvangen (22 september).

Financiële afrekening Herstelplan XONAR en dekking risico Mutsaersstichting € 362.000
De afrekening van het regionale Herstelplan XONAR leidt voor onze gemeente tot een netto voordeel van afgerond € 362.000 in deze Novembernota.

Van de in 2023 regionaal beschikbaar gestelde € 8 miljoen (aandeel Heerlen: € 2.577.236) valt na een hersteltraject geld vrij. Voor Heerlen betekent dit een bruto terug ontvangst van € 639.713.

De resterende regionale garantstelling voor de vergoedingen (van opgebouwde rechten) aan medewerkers die – ten gevolge van het herstelplan – zijn overgegaan naar JENS (aandeel Heerlen: € 579.878) blijft conform afspraak lopen tot 1 januari 2029; de afrekening hiervan is nu nog niet aan de orde.

Voorgesteld wordt volgens de kanttekening uit het raadsvoorstel van 13 januari 2026 deze bruto vrijval in te zetten om het onzekere financiële perspectief van de Mutsaersstichting op te vangen. De aan hen verstrekte lening van € 277.501 wordt hiermee volledig financieel afgedekt. Per saldo resteert een voordeel van afgerond € 362.000.

Kernthema Volwassenenzorg

Huiselijk geweld € 244.000
De regiomiddelen GIA die de gemeente ontvangt op basis van de septembercirculaire leiden tot een voordeel. Wij stellen voor om dit voordeel over te hevelen bij de jaarrekening 2026.

Hulp bij huishouden -/- € 800.000
Ook dit jaar verwachten we een verdere toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van hulp bij het huishouden. Dit wordt met name veroorzaakt door de aanzuigende werking van het abonnementstarief en de vergrijzing. Sinds medio 2025 wordt bij de indicatiestelling gebruik gemaakt van het nieuwe HHM-normenkader. Dit normenkader biedt de mogelijkheid om de ondersteuning beter af te stemmen op de individuele situatie van inwoners en daarmee meer maatwerk te leveren. De invoering hiervan vraagt om aanpassingen in de uitvoering en werkprocessen. Het totale financiële nadeel bedraagt € 800.000 en wordt voornamelijk veroorzaakt door de groei van het aantal inwoners dat gebruik maakt van de voorziening en de ontwikkelingen rondom de invoering van het nieuwe normenkader. Nagenoeg de helft van het nadeel houdt verband met de implementatie van het nieuwe normenkader en de daarmee samenhangende uitvoeringsvraagstukken, waaronder de tijdelijke uitval van enkele medewerkers. Inmiddels wordt gewerkt aan een inhaalslag om de ontstane achterstanden weg te werken en de uitvoering verder op orde te brengen.
Daarnaast zijn we medio 2026 samen met onze zorgaanbieders gestart met een pilot waarbij een meer persoonlijke aanpak bij de huishoudelijke ondersteuning centraal staat. Met deze initiatieven

willen we de uitvoering verbeteren en tegelijkertijd bijdragen aan de financiële beheersbaarheid van de voorziening. Dit is van belang om ook op langere termijn passende ondersteuning te kunnen blijven bieden, zeker gezien de toenemende druk op de arbeidsmarkt.

Binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), wordt door gemeenten de indicatiestelling nauwelijks nog gebaseerd op de verouderde methodiek van het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg), maar steeds vaker gekozen voor de HHM-methodiek of vergelijkbare normenkaders. Ook landelijk staat de betaalbaarheid en toekomstbestendigheid van de huishoudelijke ondersteuning onder druk. In het landelijke coalitieakkoord zijn maatregelen aangekondigd die vanaf 2028 en 2029 gevolgen kunnen hebben voor de Wmo. Zo is het voornemen om vanaf 2028 een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Daarnaast is het kabinet voornemens om huishoudelijke hulp per 1 januari 2029 niet langer als reguliere maatwerkvoorziening binnen de Wmo aan te bieden. Voor inwoners die niet zelf in hun hulp kunnen voorzien, blijft een gemeentelijk vangnet bestaan. De precieze invulling en voorwaarden hiervan moeten nog nader worden uitgewerkt. De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage is overigens al meerdere keren uitgesteld.

Hulpmiddelen -/- € 188.000
Het aantal verstrekte hulpmiddelen blijft nagenoeg gelijk. De hogere uitgaven worden vooral veroorzaakt door de overgang naar de nieuwe contractuele afspraken. Hierbij is sprake van een ingroeimodel: voor de langer bestaande verstrekkingen blijven nog de oude, hogere tarieven gelden. Deze voorzieningen worden namelijk pas tegen de nieuwe tarieven afgerekend wanneer ze worden vervangen. Hierdoor wordt het financiële voordeel van de nieuwe contractafspraken geleidelijk zichtbaar. Dit vertraagde besparingseffect leidt in 2026 naar verwachting tot een nadeel van circa 9% ten opzichte van de begroting (€ 188.000).

Woningvoorzieningen -/- € 270.000
Het aantal woonvoorzieningen neemt licht toe. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de vergrijzing en het beperkte aanbod van alternatieve huisvesting, waardoor inwoners vaker aangewezen zijn op aanpassingen van hun woning. Daarnaast zijn er dit jaar vier à vijf omvangrijke woningaanpassingen nodig waarvan de kosten kunnen oplopen tot circa € 100.000. Ook gestegen prijzen in de bouwsector dragen bij aan de hogere uitgaven. Deze ontwikkelingen leiden gezamenlijk tot een overschrijding van het beschikbare budget.
De groei van het aantal woonvoorzieningen is ook op langere termijn zichtbaar. Het aantal uitstaande woonvoorzieningen, inclusief trapliften waarvoor de gemeente onderhoudskosten betaalt, is in de afgelopen twee jaar met ruim 200 toegenomen. Om inwoners zo passend mogelijk te kunnen huisvesten, onderhouden we nauw contact met woningcorporaties. Hierdoor kunnen we snel schakelen wanneer geschikte woningen beschikbaar komen. Tegelijkertijd beoordelen we de bestaande werkafspraken en beleidskaders voor woonvoorzieningen en passen we deze waar nodig aan de huidige ontwikkelingen aan. Daarbij onderzoeken we onder andere hoe we tot betere en meer structurele afspraken kunnen komen met woningverhuurders en de bouwsector. Daarnaast zijn we voornemens om vanaf 2027 ook bij woonvoorzieningen strakker volgens bestaand beleid toe te wijzen. Dit maakt onderdeel uit van een bredere Wmo-besparingsopgave van € 290.000 die momenteel voorligt.

Kernthema Inkomensondersteuning

Participatiewet -/- € 3.388.000
Heerlen heeft jarenlang een financieel voordeel gehad op de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van de bijstand. Mede op basis van deze positieve resultaten is vanaf 2025 een structureel voordeel van € 1,5 miljoen in de begroting opgenomen. Daarnaast werd, in verband met de invoering van de Parkstadwet, gerekend op een aanvullend voordeel van € 1,2 miljoen. Dit aanvullende voordeel was gebaseerd op de verwachting dat de instroom in de bijstand zou afnemen. In totaal is daarmee een voordeel van € 2,7 miljoen in de begroting verwerkt.

Gemeenten ontvangen voor de uitvoering van de Participatiewet van het Rijk een budget op grond van de Wet bundeling uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten (BUIG). Uit dit budget

betalen gemeenten onder meer de reguliere bijstandsuitkeringen en andere inkomensvoorzieningen die onder deze regeling vallen. Het Rijk stelt de hoogte van het BUIG-budget vast op basis van een verdeelmodel. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillende factoren die van invloed zijn op de verwachte bijstandsuitgaven. Het budget is daarmee niet rechtstreeks gelijk aan de daadwerkelijke kosten van de bijstand in een gemeente. De gemeente moet de uitgaven betalen uit het toegekende budget en draagt zelf het financiële risico wanneer de uitgaven hoger uitvallen. Wanneer de uitgaven lager zijn dan het beschikbare budget, ontstaat juist een financieel voordeel. De gemeente heeft de afgelopen jaren van deze systematiek kunnen profiteren. De verwachting was dat dit voordeel zich zou voortzetten en dat de invoering van de Parkstadwet bovendien zou leiden tot een lagere instroom in de bijstand. Inmiddels lijkt echter sprake van een verandering in deze ontwikkeling.

Begin oktober heeft het Rijk het definitieve BUIG-budget vastgesteld op € 74,3 miljoen. Hoewel vanaf medio 2026 een daling zichtbaar is in het aantal inwoners dat gebruikmaakt van de reguliere bijstandsuitkeringen en inkomensvoorzieningen, blijkt het definitief beschikbare rijksbudget ontoereikend om de verwachte uitgaven te dekken én het begrote voordeel van € 2,7 miljoen te realiseren. Dit betekent dat een daling van het aantal bijstandsontvangers niet automatisch leidt tot een financieel voordeel. Naast het aantal uitkeringen is ook de hoogte van het door het Rijk toegekende budget bepalend voor het uiteindelijke financiële resultaat. Als het budget lager uitvalt dan op basis van eerdere verwachtingen is aangenomen, kan ondanks een dalend aantal uitkeringen toch een tekort ontstaan. Op basis van de huidige inzichten wordt voor 2026 een financieel tekort verwacht van € 3.388.000. Dit betekent dat de werkelijke financiële ontwikkeling ongunstiger is dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

Schuldhulpverlening € 335.000
Het overschot van € 335.000 op de novembernota voor Schuldhulpverlening komt voort uit een voorzichtig opgestelde begroting voor 2026. Door het uittreden uit de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg moet de dienstverlening op een andere manier worden georganiseerd. Deze nieuwe werkwijze moet leiden tot een efficiëntere en goedkopere uitvoering van de schuldhulpverlening. In de begroting houden we bij gelijkblijvende dienstverlening rekening met een besparing van € 120.000 in 2026, oplopend tot € 472.000 in 2027. Omdat de gevolgen van deze nieuwe werkwijze (nog) onzeker zijn en historische gegevens ontbreken, is in de begroting een financiële marge aangehouden. Deze marge is nagenoeg gelijk aan het overschot op de novembernota.

4.1.7 Volksgezondheid en Milieu

Kernthema Begraafplaatsen

Prijsstijgingen -/- € 220.000
Als gevolg van een nieuwe aanbesteding voor het onderhoud op de begraafplaatsen, zijn de kosten significant hoger dan begroot.

4.1.8 Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Kernthema ruimtelijke ordening

Taskforce Woningbouw -/- € 1.200.000
We verwachten een tekort van € 1.200.000 voor het kostenverhaal bij de woningbouwprojecten. Oorzaak van het tekort is tweeledig.
Grotendeels komt dit tot stand doordat we al plankosten gemaakt hebben voor projecten waarbij er nog een intentieovereenkomst of anterieure overeenkomst moet worden aangegaan met de initiatiefnemers. De kosten gaan hier voor de baat, waarvan de inkomsten worden verwacht in 2027. De financiële afwijking wordt veroorzaakt doordat de kosten van de Taskforce Woningbouw op de post kostenverhaal zijn verantwoord, terwijl de oorspronkelijk beoogde dekking uit grondverkoop en subsidies niet volledig op deze post beschikbaar komt en op een later moment.
Voor een kleiner deel heeft dit te maken met wettelijke maximumbedragen in de Omgevingsregeling waardoor niet alle gemaakte kosten doorberekend mogen worden, de richtlijn is dat in een ideale situatie maximaal 80% van de kosten kan worden verhaald.

De resterende toekomstige dekking moet vooral komen uit grondverkoop binnen het ONP en aan de Diepenbrockstraat. Deze opbrengsten zijn echter afhankelijk van de verdere planuitwerking en besluitvorming en worden daarom niet op korte termijn verwacht. Hierdoor ontstaat op dit moment een tekort op de post kostenverhaal.

Baten Omgevingsvergunningen -/- € 200.000
Minder legesinkomsten omgevingsvergunningen doordat een aantal grotere projecten die voor dit jaar verwacht en geraamd worden zijn vertraagd. De legesinkomsten voor 2026 zijn begroot op € 2,3 miljoen. De verwachte legesinkomsten voor dit jaar zijn € 2,1 miljoen. Dat betekent dat we € 200.000 minder dan begroot aan baten gaan ontvangen. Dat verschil wordt veroorzaakt door een lopende bezwarenprocedure ten aanzien van een grote legesheffing van € 390.000. In dat dossier is hangende de bezwarenprocedure een betalingsregeling getroffen waardoor een groot deel (€ 303.000) pas vanaf 2027 zal worden betaald (mits het bezwaar ongegrond is).

5. Bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk komen de bedrijfsvoeringsposten en indicatoren aan bod. Paragraaf 5.1 de post onvoorzien, 5.2 inhuur derden, 5.3 ziekteverzuim en 5.4 bezuinigingen.

5.1 Post onvoorzien

Bij de begroting 2026 hebben wij de post onvoorzien opgenomen als structurele post in de begroting ter grootte van € 1.500.000. De post is gevormd om incidentele uitgaven die als onvoorzien en of onuitstelbaar en/of onvermijdbaar worden aangemerkt, op te vangen. Het benutten van de post onvoorzien vergt een collegebesluit. Door gebruik te maken van de mogelijkheid tot mandatering wordt de snelheid van besluitvorming (en uitvoering) bevorderd. Wij hebben aangegeven tijdens de P&C-producten (zomernota en novembernota) te rapporteren over de uitputting van de post onvoorzien. Onderstaande tabel geeft de uitputting weer t/m november 2026. In geval van voorfinanciering wordt bij toezegging gelden (mogelijk in het volgende jaar) het reeds bestede/besloten bedrag teruggestort in de post onvoorzien.

Onvoorzien – Totaalbudget		***€1.500.000***
Collegevoorstel	Nummer	
Vaststellingsovereenkomst en bruikleenovereenkomst	College d.d. 21-4-2026	€ 20.000
Huisvesting Grotiuscollege en Vrijeschool Parkstad	Raad d.d. 25-2-2026	€ 317.841
Herijking zwembad	College d.d. 30-6-2026	€ 700.000
Verwerving voormalig synagoge	College d.d. 7-7-2026	€ 100.000
Budget renovatie en onderhoud Spoorweghuisje, Barbarakapel en Grafmonument	College d.d. 3-11-2026	€ 86.500
Onvoorzien – totaal voorstellen		€ 1.224.341
Vrije ruimte onvoorzien		***€ 275.659***

* Indien de post onvoorzien niet (volledig) wordt benut is dit nog een extra voordeel bij de jaarrekening 2026. De gemelde vrije ruimte is nog niet als voordeel in deze forecast meegenomen.

5.2 Inhuur derden

De externe inhuur blijft naar verwachting binnen de vastgestelde norm van 10%. Op dit moment ligt de omvang van de inhuur dicht tegen deze norm aan. Voor het einde van 2026 wordt verwacht dat de inhuur zich rond de 10% zal bevinden.

5.3 Ziekteverzuim

Het verzuim (7,3%) is ten opzichte van vorig jaar toegenomen. Deze stijging is met name zichtbaar in het langdurig (>6 weken) verzuim. Psychische klachten vormen ook in 2026 de belangrijkste oorzaak van het verzuim. Deze klachten kunnen zowel werk- als privé gerelateerd zijn en ontstaan vaak door een combinatie van factoren. Hierdoor is regelmatig sprake van complexe en meervoudige problematiek, wat ook van invloed kan zijn op de duur van het verzuim. Dit beeld sluit aan bij de landelijke ontwikkeling. Ook landelijk is sprake van een toename van het ziekteverzuim en spelen psychische klachten een belangrijke rol bij langdurige uitval.

5.4 Bezuinigingen

De bezuinigingen zijn verwerkt in de betreffende programma's en meegenomen in de forecast.

6. Budgettaire neutrale begrotingswijzigingen

Dit hoofdstuk beperkt zich tot de budgettair neutrale mutaties. In de novembernota worden geen voorstellen tot wijziging van de begroting gedaan die impact hebben op het saldo. In de ontwikkelingen worden alleen de belangrijkste afwijkingen tot op heden gegeven. Onderstaande tabel laat het effect van deze budgettair neutrale mutaties op programmaniveau zien. In bijlage 1.0 is een tabel opgenomen op kernthema en bijlage 2.0 laat de wijzigingen op taakveld niveau zien.

Deze budgettair neutrale begrotingswijzigingen zijn een onderdeel van de novembernota omdat deze, conform de financiële verordening en de begrotingsrechtmatigheid, aan de Raad ter accordering voorgelegd moeten worden.
Alle wijzigingen zijn slechts administratieve verschuivingen en bevatten géén nieuw beleid en géén wijziging van het bestaande beleid.

	Lasten				Baten				Saldo			
Programma	**Prim. Begroting**	**Bijgest. Begr. Tot november nota**	**November nota 2026**	**Realisatie t/m sept. 2026**	**Prim. Begroting**	**Bijgest. Begr. Tot november nota**	**November nota 2026**	**Realisatie t/m sept. 2026**	**Prim. Begroting**	**Bijgest. Begr. Tot november nota**	**November nota 2026**	**Realisatie t/m sept. 2026**
0. Bestuur en Ondersteuning	-75.008	-75.441	1.955	-52.908	407.000	410.891	4.688	328.859	331.993	335.450	6.643	275.951
1. Veiligheid	-17.828	-17.829	-4.751	-18.234	180	509	4.242	127	-17.648	-17.319	-509	-18.107
2. Verkeer en Vervoer	-17.445	-17.144	-186	-14.743	1.805	1.805	0	2.012	-15.640	-15.339	-186	-12.731
3. Economie	-9.235	-8.705	-1.803	-8.025	866	1.441	1.622	677	-8.369	-7.263	-181	-7.349
4. Onderwijs	-23.562	-33.317	-6.428	-22.982	6.330	15.881	6.286	12.790	-17.232	-17.437	-142	-10.192
5. Sport, Cultuur en Recreatie	-46.930	-47.678	-686	-37.539	7.763	8.008	155	6.844	-39.166	-39.670	-531	-30.695
6. Sociaal Domein	-297.374	-304.887	-14.777	-259.279	75.994	81.716	9.761	63.744	-221.380	-223.171	-5.016	-195.535
7. Volksgezondheid en Milieu	-28.507	-32.105	-7.009	-22.417	26.236	26.546	5.826	23.451	-2.271	-5.559	-1.183	1.034
8. VHROSV	-14.890	-11.912	-1.755	-13.233	3.209	4.216	3.247	2.400	-11.681	-7.696	1.492	-10.833
Totaal saldo van baten en lasten	**-530.779**	**-549.016**	**-35.440**	**-449.361**	**529.384**	**551.013**	**35.828**	**440.904**	**-1.395**	**1.996**	**389**	**-8.457**
0. Bestuur en Ondersteuning	-325	-325	0	0	-44	-44	1.219	0	-369	-369	1.219	0
1. Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Economie	-200	-200	-252	0	200	200	0	0	0	0	-252	0
4. Onderwijs	-209	-209	0	-191	602	602	0	619	393	393	0	429
5. Sport, Cultuur en Recreatie	-60	-60	-310	-318	678	778	359	759	619	719	49	440
6. Sociaal Domein	-11	-11	0	-9	70	70	0	31	59	59	0	22
7. Volksgezondheid en Milieu	0	0	0	0	967	967	700	0	967	967	700	0
8. VHROSV	-395	-3.967	-2.412	-3.889	446	357	308	103	51	-3.611	-2.104	-3.787
Bestemming	**-1.201**	**-4.773**	**-2.974**	**-4.407**	**2.920**	**2.930**	**2.586**	**1.511**	**1.719**	**-1.842**	**-389**	**-2.896**
0. Bestuur en Ondersteuning	-75.333	-75.766	1.955	-52.908	406.956	410.847	5.907	328.859	331.623	335.081	7.862	275.951
1. Veiligheid	-17.828	-17.829	-4.751	-18.234	180	509	4.242	127	-17.648	-17.319	-509	-18.107
2. Verkeer en Vervoer	-17.445	-17.144	-186	-14.743	1.805	1.805	0	2.012	-15.640	-15.339	-186	-12.731
3. Economie	-9.435	-8.905	-2.055	-8.025	1.066	1.641	1.622	677	-8.369	-7.263	-433	-7.349
4. Onderwijs	-23.772	-33.527	-6.428	-23.173	6.932	16.483	6.286	13.410	-16.839	-17.044	-142	-9.764
5. Sport, Cultuur en Recreatie	-46.990	-47.738	-996	-37.857	8.442	8.786	514	7.602	-38.548	-38.952	-482	-30.255
6. Sociaal Domein	-297.385	-304.898	-14.777	-259.288	76.063	81.786	9.761	63.774	-221.321	-223.112	-5.016	-195.514
7. Volksgezondheid en Milieu	-28.507	-32.105	-7.009	-22.417	27.203	27.513	6.526	23.451	-1.304	-4.592	-483	1.034
8. VHROSV	-15.285	-15.879	-4.167	-17.122	3.656	4.573	3.555	2.503	-11.630	-11.306	-612	-14.619
Resultaat	**-531.980**	**-553.789**	**-38.414**	**-453.768**	**532.304**	**553.943**	**38.414**	**442.416**	**324**	**154**	**0**	**-11.353**

Bedragen x € 1.000

Bijlagen

1.0 Budgettair neutrale begrotingswijzigingen op kernthemaniveau

0. Bestuur en Ondersteuning

		Totaal
KT Bestuurskracht (Comm.+reg. samenw)	Lasten	
	Baten	
KT Dienstverlening	Lasten	-204.405
	Baten	
KT Middelen en heffingen	Lasten	2.086.508
	Baten	1.141.690
Resultaat voor bestemming		**3.023.794**
KT Bestemming P. 0	Lasten	0
	Baten	1.218.837
Bestemming		**1.218.837**
Resultaat na bestemming		**4.242.631**

1. Veiligheid

		Totaal
KT Crisisbeheer	Lasten	
	Baten	
KT Veiligheid	Lasten	-4.751.230
	Baten	4.241.880
Resultaat voor bestemming		**-509.350**
KT Bestemming P. 1	Lasten	0
	Baten	0
Bestemming		**0**
Resultaat na bestemming		**-509.350**

2. Verkeer en Vervoer

		Totaal
KT Mobiliteit	Lasten	
	Baten	
KT Wegen, straten en pleinen	Lasten	-185.500
	Baten	
Resultaat voor bestemming		**-185.500**
KT Bestemming P. 2	Lasten	0
	Baten	0
Bestemming		**0**
Resultaat na bestemming		**-185.500**

3. Economie

		Totaal
KT Economie	Lasten	-1.680.428
	Baten	1.621.999
KT Economische promotie	Lasten	-122.092
	Baten	
Resultaat voor bestemming		**-180.521**
KT Bestemming P. 3	Lasten	-252.344
	Baten	0
Bestemming		**-252.344**
Resultaat na bestemming		**-432.865**

4. Onderwijs

		Totaal
KT Onderwijs	Lasten	-6.428.396
	Baten	6.286.371
Resultaat voor bestemming		**-142.025**
KT Bestemming P. 4	Lasten	0
	Baten	0
Bestemming		**0**
Resultaat na bestemming		**-142.025**

5. Sport, Cultuur en Rereatie

		Totaal
KT Sport	Lasten	-243.908
	Baten	47.823
KT Cultuur	Lasten	-45.117
	Baten	-129
KT Cultureel Erfgoed	Lasten	-239.145
	Baten	107.555
KT Groen	Lasten	-157.931
	Baten	
Resultaat voor bestemming		**-530.852**
KT Bestemming P. 5	Lasten	-310.000
	Baten	359.181
Bestemming		**49.181**
Resultaat na bestemming		**-481.671**

6. Sociaal Domein

		Totaal
KT Sociale basisvoorzieningen	Lasten	-3.799.588
	Baten	3.383.853
KT Jeugdzorg	Lasten	-632.733
	Baten	72.687
KT Volwassenenzorg	Lasten	-784.005
	Baten	572.674
KT Arbeidsmarktbeleid	Lasten	-3.493.739
	Baten	3.539.809
KT Inkomensondersteuning	Lasten	-2.334.919
	Baten	2.079.219
KT Buurtgericht werken	Lasten	-192.000
	Baten	192.000
KT Integraal ouderenbeleid	Lasten	79.285
	Baten	-79.285
Resultaat voor bestemming		**-1.396.741**
KT Bestemming P. 6	Lasten	0
	Baten	0
Bestemming		**0**
Resultaat na bestemming		**-1.396.741**

7. Volksgezondheid en Milieu

		Totaal
KT Volksgezondheid	Lasten	
	Baten	
KT Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	Lasten	-6.980.525
	Baten	5.826.322
KT Begraafplaatsen	Lasten	-28.357
	Baten	
Resultaat voor bestemming		**-1.182.560**
KT Bestemming P. 7	Lasten	0
	Baten	700.000
Bestemming		**700.000**
Resultaat na bestemming		**-482.560**

8.Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

		Totaal
KT Ruimtelijke Ordening	Lasten	-1.182.000
	Baten	746.031
KT Centrum	Lasten	-40.263
	Baten	-52.431
KT Wonen	Lasten	-532.445
	Baten	2.553.495
Resultaat voor bestemming		**1.492.387**
KT Bestemming P. 8	Lasten	-2.412.000
	Baten	307.694
Bestemming		**-2.104.306**
Resultaat na bestemming		**-611.919**

2.0 Budgettair neutrale begrotingswijzigingen - detail

Onderstaande tabel laat alle budgettair neutrale wijzigingen op taakveld niveau zien. In de laatste kolom 'Afletteren' is te zien welke posten bij elkaar horen.
Bijvoorbeeld letter 'a' hoort bij 'a' en valt onder taakveld '0.4 Overhead'. Sommige begrotingswijzigingen gaan over taakvelden en kernthema's heen.
0.4 Overhead – Overheveling budget handhaving naar IM - 105.000 a
1.2 Openbare orde en Veiligheid – Overheveling budget handhaving naar IM 105.000 a
Per saldo is deze mutatie budgettair neutraal.

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Afletteren
Programma 0. Bestuur en Ondersteuning					
0. KT Dienstverlening	0.2 Burgerzaken	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-204.405	i
0. KT Middelen en heffingen	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Verschuiving budget binnen team	L	16.500	aa
		Sloop woningen hoogspanning	L	-77.092	aj
		Sloop Bruinkoolweg	L	-16.745	aj
	0.4 Overhead	Verschuiving budget binnen team	L	-16.500	aa
		1fte Medewerker Ontwikkeling I	L	55.495	ac
		1fte Medewerker Ontwikkeling I	B	-55.495	ac
		Herverdeling budget onderwijs i.v.m. vervallen oude afspraak	L	-65.931	ag
		Correctie medewerker Handhaving preventie met gezag	L	50.916	ak
		Afroep sept circ.-26 Uitvoeringskosten inburgering	L	-200.000	al
		Diverse ICT projecten 2026 uit reserve ICT	L	-1.000.000	aq
		Opvoeren diverse functies arbeidsmarktregio	L	-218.162	h
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	3.965.619	i
		1fte Mdw Ontwikkeling I	L	-55.495	n
		1fte Mdw Ontwikkeling I	B	55.495	n
		Opvoeren 3,67fte Medewerker beleidsuitvoering I	L	-176.687	r
		Opvoeren 3,67fte Medewerker beleidsuitvoering I	B	176.687	r
		Onttrekking uit reserve meubilair thuiswerkplekken	L	-125.000	s
		Bedrag Roxit SGIV aandeel Heerlen	L	-50.410	u
	0.5 Treasury	Bijstellen kapitaallasten Giesen Bautsch	B	18.255	v
	0.7 AU en ov. uitkeringen Gemeentefonds	Afroep sept circ.-26 Vrouwenopvang (DU)	B	244.019	al
		Afroep sept circ.-26 Uitvoeringskosten inburgering	B	200.000	al
		Afroep sept circ.-26 Impulsbudget arbeidsmarktregio's	B	158.307	al
		Afroep sept circ.-26 Beschermd wonen	B	33.707	al
		Afroep sept circ.-26 Wet versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskoster	B	225.950	am
		Afroep mei-26 CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voo	B	2.166	l
		Afroep mei-26 Actieagenda mkb-dienstverlening	B	82.600	o
Subtotaal Programma 0				**3.023.794**	

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Afletteren
Programma 1. Veiligheid					
1. KT Veiligheid	1.2 Openbare orde en Veiligheid	1fte Medewerker Ontwikkeling I	L	-55.495	ac
		1fte Medewerker Ontwikkeling I	B	55.495	ac
		Correctie medewerker Handhaving preventie met gezag	L	-50.916	ak
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-458.434	i
		Begroten Regiodeal Sociaal Veilig	L	-510.159	x
		Begroten Citicess 2026	L	-42.000	x
		Begroten Kansrijke Wijk 2026	L	-464.226	x
		Begroten Pulse Twin 2026	L	-80.000	x
		Begroten Preventie met Gezag	L	-2.700.000	x
		Begroten RD Aanpak Jeugdcriminaliteit	L	-390.000	x
		Begroten Kansrijke Wijk 2026	B	464.226	x
		Begroten Preventie met Gezag	B	2.700.000	x
		Begroten Regiodeal Sociaal Veilig	B	510.159	x
		Begroten RD Aanpak Jeugdcriminaliteit	B	390.000	x
		Begroten Pulse Twin 2026	B	80.000	x
		Begroten Citicess 2026	B	42.000	x
Subtotaal Programma 1				**-509.350**	

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Afletteren
Programma 2. Verkeer en Vervoer					
2. KT Wegen, straten en pleinen	2.1 Verkeer en vervoer a	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-174.473	i
	2.2 Parkeren	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-11.028	i
Subtotaal Programma 2				**-185.500**	

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Aflette ren
Programma 3. Economie					
3. KT Economie	3.1 Economische ontwikkeling	SPUK Heerlen-Noord project Rijke Schooldag	L	-115.504	ai
		Diverse kosten Heerlen-Noord	L	-926.924	ai
		SPUK Heerlen-Noord Bewonersbetrokkenheid	L	-25.779	ai
		SPUK Heerlen-Noord Focuswijk	L	-301.448	ai
		Extra onttrekking VHF 1.0 Heerlen-Noord	B	140.105	ai
		Onttrekking VHF 1.0 Heerlen-Noord	B	82.000	ai
		SPUK Kansrijke Wijk	B	475.000	ai
		SPUK Heerlen-Noord project Rijke Schooldag	B	115.504	ai
		SPUK Kansrijke Wijk onderdeel Focuswijk	B	229.819	ai
		SPUK Heerlen-Noord Focuswijk	B	301.448	ai
		SPUK Heerlen-Noord Bewonersbetrokkenheid	B	25.779	ai
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-114.215	i
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-25.994	i
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-69.710	i
		Afroep mei-26 Actieagenda mkb-dienstverlening	L	-82.600	o
		Bijstellen kapitaallasten Giesen Bautsch	L	-18.255	v
		Opbrengst Beitel Zuid naar reserve fonds economische structuurversterking	B	252.344	z
3. KT Economische promotie	3.4 Economische promotie	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-122.092	i
Subtotaal Programma 3				**-180.521**	

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Aflette ren
Programma 4. Onderwijs					
4. KT Onderwijs	4.1 Openbaar basisonderwijs	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-10.634	i
	4.2 Onderwijshuisvesting	Herverdeling budget onderwijs i.v.m. vervallen oude afspraak	L	65.931	ag
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-33.477	i
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	SPUK Heerlen-Noord project Rijke Schooldag	L	-6.286.371	ai
		SPUK Heerlen-Noord project Rijke Schooldag	B	6.286.371	ai
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-163.845	i
Subtotaal Programma 4				**-142.025**	

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Aflette ren
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie					
5. KT Cultureel erfgoed	5.4 Musea b	Bijdrage Regioarcheoloog	L	-107.555	g
		Bijdrage Regioarcheoloog	B	107.555	g
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-72.467	i
	5.5 Cultureel erfgoed	Herverdelen budget tussen beheer en behoud musea en publieksbereik	L	741	ah
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-59.864	i
5. KT Cultuur	5.4 Musea a	Herverdelen budget tussen beheer en behoud gemeentearchief en publieksbe	L	129	ah
		Herverdelen budget tussen beheer en behoud musea en publieksbereik	L	-741	ah
		Herverdelen budget tussen beheer en behoud gemeentearchief en publieksbe	B	-129	ah
	5.3 Cultuurpres/ Cultuurprod/cultuurpart.	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-18.905	i
	5.6 Media	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-25.600	i
5. KT Groen	5.7 Openb.groen + (openlucht) recreatie	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-157.931	i
5. KT Sport	5.1 Sportbeleid en activering	SPUK middelen 2025 Club Coördinator	L	-47.823	ap
		SPUK middelen 2025 Club Coördinator	B	47.823	ap
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-3.545	i
	5.2 Sportaccommodaties	Sloop EHC Dem Bruinkoolweg	L	-49.181	aj
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-143.359	i
Subtotaal Programma 5				**-530.852**	

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Aflette ren
Programma 6. Sociaal Domein					
6. KT Arbeidsmarktbeleid	6.4 WSW en beschut werk	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-5.514	i
	6.5 Arbeidsparticipatie	Afroep sept circ.-26 Impulsbudget arbeidsmarktregio's	L	-158.307	al
		Opvoeren diverse functies arbeidsmarktregio	L	218.162	h
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-8.271	i
		ESF 2e tijdvak AMR Zuid-Limburg 2021-2027	L	-2.740.497	y
		Project Sociale Inclusie arbeidsmarktregio Z-L	L	-799.312	y
		ESF 2e tijdvak AMR Zuid-Limburg 2021-2027	B	2.740.497	y
		Project Sociale Inclusie arbeidsmarktregio Z-L	B	799.312	y
6. KT	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie b	Begroten Frisse Wind 2026	L	-100.000	x
		Begroten Bridging HERitage 2026	L	-92.000	x
		Begroten Frisse Wind 2026	B	100.000	x
		Begroten Bridging HERitage 2026	B	92.000	x
6. KT Inkomensondersteuning	6.3 Inkomensregelingen	Aanpassen DEF Buig Budget Ministerie 2026	L	-2.079.219	ab
		Aanpassen DEF Buig Budget Ministerie 2026	B	2.079.219	ab
		Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	L	246.057	an
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-501.757	i
6. KT Integraal ouderenbeleid	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie c	Begroten SPUK GALA Valpreventie	L	79.285	ad
		Begroten SPUK GALA Valpreventie	B	-79.285	ad
6. KT Jeugdzorg	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	Begroten SPUK GALA Mentale Gezondheid	L	-22.687	ad
		Begroten SPUK GALA Mentale Gezondheid	B	22.687	ad
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-395.813	i
	6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-99.642	i
		Begeleiding JENS verrekening Voerendaal en Landgraaf	L	-50.000	w
		Begeleiding JENS verrekening Voerendaal en Landgraaf	B	50.000	w
	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-64.590	i
6. KT Sociale basisvoorzieningen	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie a	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-171.716	i
		Begroten budget Oekraïne 2026	L	-3.250.000	x
		Begroten budget Oekraine 2026	B	3.250.000	x
	6.23 Toegang+eerstelijnsvoorz. Integraal	Begroten SPUK GALA Kansrijke Start	L	14.775	ad
		Begroten SPUK GALA Coörd. kst regionale aanp preventie	L	-53.157	ad
		Begroten SPUK Aanpak Overgewicht en Obesitas	L	-102.674	ad
		Begroten SPUK GALA Terugdr. Gezondheidachterstanden	L	7.203	ad
		Begroten SPUK GALA Kansrijke Start	B	-14.775	ad
		Begroten SPUK GALA Coörd. kst regionale aanp preventie	B	53.157	ad
		Begroten SPUK Aanpak Overgewicht en Obesitas	B	102.674	ad
		Begroten SPUK GALA Terugdr. Gezondheidachterstanden	B	-7.203	ad
		Afroep sept circ.-26 Vrouwenopvang (DU)	L	-244.019	al
6. KT Volwassenenzorg	6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	Begroten SPUK GALA Valpreventie	L	-200.000	ad
		Begroten SPUK GALA Valpreventie	B	200.000	ad
		Meer inkomsten vanuit Gehandicaptenparkeerkaart	B	40.000	ae
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-73.255	i
	6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Meer inkomsten uit eigen bijdrage Hulp bij huishouden	L	-163.000	ae
		Meer inkomsten uit eigen bijdrage Hulp bij huishouden	B	163.000	ae
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-55.926	i
	6.712 Begeleiding (Wmo)	Begroten SPUK IZA	L	-70.000	ad
		Begroten SPUK GALA Versterken sociale basis	L	-100.000	ad
		Begroten SPUK GALA Welzijn op recept	L	326	ad
		Begroten SPUK GALA Versterken sociale basis	B	100.000	ad
		Begroten SPUK GALA Welzijn op recept	B	-326	ad
		Begroten SPUK IZA	B	70.000	ad
	6.714 Overige maatwerk-arrangementen(Wmo)	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-42.929	i
	6.791 PGB Wmo	Meer inkomsten vanuit Gehandicaptenparkeerkaart	L	-40.000	ae
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-5.514	i
	6.811 Beschermd wonen (Wmo)	Afroep sept circ.-26 Beschermd wonen	L	-33.707	al
Subtotaal Programma 6				**-1.396.741**	

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Aflette ren
Programma 7. Volksgezondheid en milieu					
7. KT Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	7.2 Riolering	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-53.563	i
	7.4 Milieubeheer	Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	L	-246.057	an
		Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) juridische kosten	L	-22.737	ao
		Onttrekking Subsidie Energie Armoede	B	260.703	ao
		Onttrekking Subsidie Lokale Aanpak Isolatie (LAI)	B	5.565.619	ao
		Projectkosten energiebespaarcoach	L	-260.703	ao
		Projectkosten Lokale Aanpak Isolatie (LAI)	L	-4.988.478	ao
		Uitkering bijdrage Vaals	L	-554.403	ao
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-152.418	i
		Afroep mei-26 CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voo	L	-2.166	l
		Afroep reserve nog uit te voeren werkzaamheden (RNUTVW) t.b.v. RES-ZL (R	L	-700.000	p
7. KT Begraafplaatsen	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-28.357	i
Subtotaal Programma 7				**-1.182.560**	

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Aflette ren
Programma 8. VHROSV					
8. KT Centrum	8.1 Ruimtelijke ordening b	Mutaties reserves jaarschijf 2026 n.a.v. begroting 2027	L	-230.300	q
		Bijdrage aan investeringsagenda Heerlen Kennisstad (HKS)	L	25.000	t
		Opening Raadhuisplein	L	-35.744	t
		Transport beton zegelboom	L	-4.675	t
		Ontmantelen daktuin	L	-27.395	t
		Bijdrage aan investeringsagenda Heerlen Kennisstad (HKS)	L	140.000	t
		Bijstellen ivm afvallen 1 gevel	L	92.850	t
		Bijstellen ivm afvallen 1 gevel	B	-92.850	t
		Transport beton zegelboom	B	4.675	t
		Opening Raadhuisplein	B	35.744	t
8. KT Ruimtelijke ordening	8.1 Ruimtelijke ordening a	Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-136.664	i
		Mutaties reserves jaarschijf 2026 n.a.v. begroting 2027	L	-50.000	q
		Jaarbegroting SGIV	L	-588.818	u
		Jaarbegroting SGIV	B	639.228	u
	8.2 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)	Bijstellen begroting grondbedrijf	L	36.945	a
		Bijstellen begroting grondbedrijf	B	-36.945	a
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-29.932	i
	8.3 Wonen en bouwen a	Subsidie t.b.v. kosten micro-data analyse (InnDev)	L	-143.748	af
		Subsidie t.b.v. kosten micro-data analyse (InnDev)	B	143.748	af
		Bijstelling salaris naar taakvelden	L	-269.783	i
8. KT Wonen	8.3 Wonen en bouwen b	Afroep sept circ.-26 Wet versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskoster	L	-225.950	am
		Kostenverhaal intentieovereenkomst Markgravenstraat (Kasteelbuurt)	L	-53.158	c
		Kostenverhaal intentieovereenkomst Markgravenstraat (Kasteelbuurt)	B	53.158	c
		Kostenverhaal anterieure overeenkomst Zorgbuurthuis	L	-15.741	d
		Kostenverhaal anterieure overeenkomst Zorgbuurthuis	B	15.741	d
		Kostenverhaal anterieure overeenkomst Rozestraat	L	-64.393	e
		Kostenverhaal anterieure overeenkomst Rozestraat	B	64.393	e
		Kostenverhaal intentieovereenkomst ING kantoor	L	-41.310	f
		Kostenverhaal intentieovereenkomst ING kantoor	B	41.310	f
		Realisatiestimulans 321 woningen naar bestemmingsreserve	B	2.247.000	j
		Kostenverhaal intentieovereenkomst Steenkoolstraat	L	-31.881	k
		Kostenverhaal intentieovereenkomst Steenkoolstraat	B	31.881	k
		Kostenverhaal intentieovereenkomst Wellertoren	L	-100.012	m
		Kostenverhaal intentieovereenkomst Wellertoren	B	100.012	m
Subtotaal Programma 8				**1.492.387**	
Totaal Programma's				**388.632**	

Bedragen x €1

Mutaties in taakveld reserves

Kernthema	Taakveld	Omschrijving	Lasten/ Baten	Saldo 2026	Aflette ren
Diverse programma's					
KT Bestemming	0.10 Mutaties reserves	Sloop Hoogspanning Bruinkoolweg	B	93.837	aj
		Sloop EHC Dem Bruinkoolweg	B	49.181	aj
		Diverse ICT projecten 2026 uit reserve ICT	B	1.000.000	aq
		Verduurzamen panden Vastgoed	L	-310.000	b
		Verduurzamen panden Vastgoed	B	310.000	b
		Realisatiestimulans 321 woningen naar bestemmingsreserve	L	-2.247.000	j
		Afroep reserve nog uit te voeren werkzaamheden (RNUTVW) t.b.v. RES-ZL (Regionale Energietransitie Zuid-Limburg)	B	700.000	p
		Mutaties reserves jaarschijf 2026 n.a.v. begroting 2027	B	280.300	q
		Onttrekking uit reserve meubilair thuiswerkplekken	B	125.000	s
		Bijdrage aan investeringsagenda Heerlen Kennisstad (HKS)	L	-165.000	t
		Ontmantelen daktuin	B	27.395	t
		Opbrengst Beitel-Zuid naar reserve fonds economische structuurversterking	L	-252.344	z
Totaal alle reservemutaties				**-388.632**	

Bedragen x €1

3.0 Ontwikkeling gemeenschappelijke regelingen

Inleiding
We informeren u over relevante ontwikkelingen die bij de gemeenschappelijke regelingen hebben plaatsgevonden. In de novembernota 2025 hebben we de laatste ontwikkelingen met u gedeeld. In de periode tussen de novembernota 2025 en deze nota heeft de raad diverse informatiebrieven ontvangen vanuit een aantal GR-en zelf, hierin zien we een positieve ontwikkeling dat steeds meer GR-en actiever de deelnemers informeren. Naast deze informatiebrieven zijn in de afgelopen periode ook de reactiebrieven ontvangen op de zienswijzen die de raad heeft afgegeven op de begroting 2027 van de GR-en. Zowel de informatiebrieven als de reactiebrieven op de zienswijzen zijn ontvangen via de ingekomen stukken.

Ontwikkelingen gemeenschappelijke regelingen
Hieronder vermelden we de ontwikkelingen bij de 13 gemeenschappelijke regelingen waaraan we deelnemen. De gemeenschappelijke regeling Parkstad Limburg is opgesplitst in bestuurscommissies, hierbij vermelden we de ontwikkelingen binnen deze commissies.

1. Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Wijziging wet WOZ
De uitvoeringsregeling waardebepaling WOZ is gewijzigd. Met de inwerkingtreding van de gewijzigde uitvoeringsregeling krijgen gemeenten en belastingsamenwerkingen een verificatieplicht voor waarde relevante objectgegevens van woningen. Dit betekent dat niet alleen de WOZ-waarde moet worden vastgesteld, maar ook aantoonbaar werk gemaakt moet worden van het verifiëren van objectkenmerken. Deze verificatieplicht geldt vanaf 1 januari 2027.

BsGW stuurt al vanaf 2021 informatieverzoeken aan inwoners waarbij nadere informatie gevraagd wordt over het afwerkingsniveau van de woning met als doel de WOZ-waarde nauwkeuriger te bepalen. De nieuwe uitvoeringsregeling verplicht deze werkwijze welke BsGW al toepast. In de regeling is opgenomen dat jaarlijks minimaal 20% van de woningvoorraad geverifieerd dient te worden, ook aan deze vereiste wordt door de BsGW al voldaan.

Onderzoek gelijktrekken vermogensgrenzen Participatiewet en kwijtschelding belastingen
De vermogensgrenzen voor de Participatiewet en kwijtschelding van lokale belastingen zijn niet gelijk. Voor kwijtschelding gelden strengere en lagere vermogensnormen gebaseerd op de Invorderingswet dan de ruimere normen die de Participatiewet hanteert. Hieronder een overzicht wat dit concreet betekent in de toegestane bank- en spaarsaldo.

Gezinssamenstelling	Vermogensgrens Participatiewet	Vermogensgrens Invorderingswet	Verschil
Echtpaar (een of beide AOW)	15.540	3.042	12.498
Echtpaar (geen AOW)	15.540	2.903	12.637
Alleenstaande ouder (AOW)	15.540	2.853	12.687
Alleenstaande ouder (geen AOW	15.540	2.692	12.848
Alleenstaande (AOW)	7.770	2.359	5.231
Alleenstaande (geen AOW)	7.770	2.198	5.572

Bovenop de hierboven vermelde toegestane bank- en spaarsaldo mogen gemeenten sinds 2023 de vermogensgrens voor kwijtschelding zelf verruimen (middels de kwijtscheldingsverordening) met maximaal € 2.000. In Heerlen passen we deze verruiming toe, ook na de verruiming blijft de vermogensnorm voor de kwijtschelding lager dan in de Participatiewet.
De minister van Binnenlandse Zaken heeft naar aanleiding van een motie over het gelijktrekken van deze verschillende vermogensgrenzen een onderzoek laten uitvoeren. Voor de belangrijkste resultaten uit het onderzoek zie de beslisnota die in september 2026 aan de Tweede Kamer is voorgesteld. Verwachting is dat een kabinetsreactie in december 2026 zal volgen.

2. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD-ZL)

Goedkeuring begroting 2027

Op 8 juli 2026 heeft het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg de begroting 2027 vastgesteld. De begroting voorziet in de voortzetting van de wettelijke taken op het gebied van publieke gezondheid, jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis. Daarnaast is rekening gehouden met de noodzakelijke uitbreiding van de capaciteit bij Veilig Thuis en de indexering van de gemeentelijke bijdragen.

Extra capaciteit en begrotingswijziging Veilig Thuis

Vanwege een structurele toename van het aantal meldingen en oplopende wachtlijsten bij Veilig Thuis is in 2026 besloten tot een gefaseerde uitbreiding van de personele capaciteit. Hiervoor is de begroting 2026 van de GGD Zuid-Limburg gewijzigd, wat heeft geleid tot een aanvullende gemeentelijke bijdrage. De uitbreiding is gericht op het terugdringen van wachttijden en het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening.

Pilot fijnmazig vaccineren Heerlen-Noord

In 2026 heeft de gemeente Heerlen samen met de GGD Zuid-Limburg een pilot voor fijnmazig vaccineren opgezet. Hierbij werd een extra vaccinatielocatie in Heerlen-Noord voorzien om vaccinaties dichter bij inwoners aan te bieden. De pilot richt zich op het verbeteren van de toegankelijkheid van vaccinaties en het verhogen van de vaccinatiebereidheid. Op basis van de evaluatie wordt bekeken of voortzetting of uitbreiding van deze aanpak wenselijk is.

3. Het Gegevenshuis

Geen ontwikkelingen.

4. Historisch Centrum Limburg (HCL)

Wijziging GR HCL

Vóór 2026 werd de GR HCL gevormd door het Rijk, gemeente Maastricht en gemeente Heerlen. Op 1 januari 2026 zijn het Waterschap Limburg en elf Limburgse gemeenten tot de GR HCL toegetreden, waardoor de GR gewijzigd is. Per 1 januari 2027 wordt de GR HCL wederom gewijzigd. Dan treedt namelijk de nieuwe Archiefwet in werking. Een gevolg hiervan is dat het Rijk uit de GR HCL treedt, maar wel nog tegen betaling Rijkstaken door het HCL laat uitvoeren.

Meerjarenbeleidsplan 2028-2031

Het algemeen bestuur van GR HCL heeft het meerjarenbeleidsplan en -begroting 2028-2031 aan de gemeenteraad toegezonden. De gemeenteraad is in de gelegenheid gesteld om hier een zienswijze op te geven. HCL blijft zich vooral richten op de wettelijke kerntaak: het duurzaam bewaren, beheren en toegankelijk maken van overheidsarchieven en andere blijvend te bewaren informatie. Dit gaat zowel om analoge als digitale archieven. Vanuit die wettelijke basis ontwikkelt het HCL zich verder als samenwerkende kennispartner op het gebied van duurzaam en digitaal archiefbeheer. De nieuwe missie luidt: "HCL bewaart en verbindt het Limburgse geheugen en is een deskundige, betrouwbare partner in archiefbeheer, die informatie van gisteren en vandaag duurzaam beschikbaar maakt voor de samenleving van morgen". De visie is: "In 2031 staat HCL bekend als een toonaangevende en digitaal georiënteerde archiefdienst die Limburgse overheidsarchieven en collecties duurzaam bewaakt en toegankelijk houdt, laagdrempelig beschikbaar maakt en betekenis geeft voor overheid, democratie en samenleving".

De strategische koers van het HCL is opgebouwd rond vijf samenhangende pijlers:
1. Robuuste organisatie
2. Digitale dienstverlening
3. Toonaangevend toezicht & advies
4. Open toegankelijkheid
5. Verbindende samenwerking

Deze pijlers geven richting aan de ontwikkeling die het HCL nodig heeft om te functioneren als een moderne, betrouwbare en toekomstbestendige archieforganisatie voor Limburg.

5. Omgevingsdienst Zuid-Limburg (OD-ZL)

Robuustheid

De ODZL heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke groei doorgemaakt. Deze groei hangt samen met landelijke ontwikkelingen binnen het VTH-stelsel, waarbij de 'robuustheid' van omgevingsdiensten centraal staat. Het Ministerie heeft de inspanningen van ODZL beoordeeld en geconcludeerd dat de organisatie voldoet aan de robuustheidscriteria. Op landelijk niveau wordt nu verder ingezet op de versterking van omgevingsdiensten. Dit kan ook in de toekomst gevolgen hebben voor de omvang en kosten van de organisatie. Hoewel een kwalitatief sterke uitvoering van wettelijke taken van groot belang is, blijft de betaalbaarheid en beheersbaarheid van de gemeenschappelijke regeling een belangrijk aandachtspunt. Zeker tegen de achtergrond van de financiële uitdagingen waarvoor gemeenten staan, is een goede balans tussen taken, ambities en kosten noodzakelijk.

Regionaal Beleid

Het Omgevingsbesluit verplicht de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling om een uniform regionaal beleid op te stellen voor de taken die bij ODZL belegd zijn. Met het nieuwe beleid wordt het huidige regionale uitvoerings- en handhavingsbeleid vervangen. Aan het beleid ligt een regionale risicoanalyse ten grondslag. De controlefrequenties worden niet langer primair gebaseerd op de vergunning- of meldingsplicht, maar op risicoklassen die voortkomen uit de regionale risicoanalyse en het naleefgedrag van deze bedrijven. Hierdoor verschuift de toezichtinzet tussen gemeenten. Gemeenten met relatief meer risicovolle bedrijven ontvangen een hogere toezichtinzet, terwijl voor andere gemeenten een lagere inzet mogelijk is. Voor individuele deelnemers kunnen verschuivingen in kosten ontstaan als gevolg van gewijzigde controlefrequenties en de evaluatie van product- en kengetallen.

6. Omnibuzz

Geen ontwikkelingen.

7. Reinigingsdiensten RD4

Het algemeen bestuur heeft wethouder Trudy Janssen benoemd tot lid van het nieuwe dagelijks bestuur. Daarnaast bestaat het dagelijks bestuur uit de wethouders Janssen van Brunssum en Gerritsen van Eijsden-Margraten. De begroting 2027 is ongewijzigd vastgesteld na beoordeling van de ingekomen gemeentelijke zienswijzen. De begroting stijgt met 6,1% ten opzichte van 2026. De belangrijkste oorzaken zijn de stijgende heffingen voor de verbranding van restafval en CO2-uitstoot, en de oplopende loon- en brandstofkosten. Door blijvend in te zetten op gezamenlijke aanbestedingen met de Limburgse gemeenten (Afvalsamenwerking Limburg) en de al in 2026 ingezette bezuinigingen, zoals de gft-winterdienstregeling, structureel op te nemen in de begroting, worden de uitvoeringskosten van Rd4 gedempt.

Het algemeen bestuur heeft besloten de bestaande strategische koers van Rd4 tot en met 2030 voort te zetten. Een nieuwe strategie is niet nodig, aangezien de huidige koers nog steeds actueel is en aansluit bij de maatschappelijke opgaven rond afval, grondstoffen en duurzaamheid. De strategische uitgangspunten blijven gericht op maximale waarde uit grondstoffen, duurzaam gedrag, regionale samenwerking, innovatie en datagedreven werken, en het creëren van maatschappelijke waarde. De plannen worden jaarlijks geactualiseerd en geëvalueerd, waaronder het grondstoffenplan. De belangrijkste lijn in de besluiten is continuïteit: het bestuur is volledig ingevuld, de begroting 2027 is vastgesteld en Rd4 kiest ervoor om de bestaande strategische koers door te zetten tot 2030.

8. Stadsregio Parkstad Limburg

8.a Bestuurscommissie Economie & Toerisme

Parkmanagement bedrijventerreinen

De opdracht voor het parkmanagement op de bedrijventerreinen in Parkstad is na aanbesteding gegund aan LWV Parkmanagement BV. Daarnaast is besloten om vrijvallende Regio Deal-middelen in te zetten voor een Parkstadbrede KVO-aanpak op de bedrijventerreinen.

Sturing op bedrijventerreinen
Naar aanleiding van ontwikkelingen in vraag en aanbod op de bedrijventerreinen is opdracht gegeven om de mogelijkheden voor meer sturing op de ontwikkeling en invulling van bedrijventerreinen in Parkstad te onderzoeken. Hiervoor is Buck Consultants ingeschakeld.

Regio Deal III
Binnen Regio Deal III wordt verder gewerkt aan de programmalijn Werken aan een grensoverstijgende kenniseconomie. Hierbinnen wordt onder meer ingezet op talent en kennisinstellingen, de Brightlands Data & AI Campus, loopbaanoriëntatie, opschaling van de MKB-aanpak en werklocaties. Daarnaast heeft de bestuurscommissie ingestemd met de inzet van Regio Deal III-middelen voor bestaande winkelgebiedsprojecten in Parkstad.

MKB
Binnen de Regio Deal III wordt ingezet op verdere opschaling van de MKB-aanpak, "Ambitieus MKB". Daarnaast wordt gewerkt aan de kandidatuur van Parkstad voor het Nationaal MKB Ondernemersfestival in 2028. Hiervoor wordt een bidboek voorbereid, met als doel Parkstad economisch te profileren en de samenwerking binnen de MKB-regio verder te versterken.

Koopstromenonderzoek Limburg 2026
De Parkstadgemeenten nemen gezamenlijk deel aan het Koopstromenonderzoek Limburg 2026. Het onderzoek brengt onder meer koopstromen en het functioneren van winkelgebieden, waaronder kleinere wijk- en buurtcentra, in beeld.

Parkstadroute
Voor beheer en onderhoud van de Parkstadroute is een convenant voorbereid, waarbij de bestuurscommissie jaarlijks de beeldkwaliteit van de route monitort. Daarnaast wordt ingezet op verdere programmering van de Parkstadroute en de ontwikkeling van duurzame producten en diensten rond de route en het fietstoerisme. Tevens wordt ingezet op het verbinden van verschillende routes in België, Nederland en Duitsland tot grensoverschrijdende langeafstandsroutes.

Toeristische promotie Parkstad
De promotiecampagnes *Dit is Parkstad*, *Das ist Parkstad* en de Parkstadroute zijn in 2026 voortgezet. Daarbij wordt ingezet op verdere promotie en digitale zichtbaarheid van het toeristisch-recreatieve aanbod van Parkstad.

8.b Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

- Begin mei heeft de provincie Limburg een subsidie van € 1,6 miljoen verleend aan Zuid-Limburg voor activiteiten die bijdragen aan de regionale samenwerking ten behoeve van de versnelling van woningbouw. Parkstad Limburg ontvangt hieruit als regio € 466.666.
- Medio mei heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering een zienswijze m.b.t. de ontwerp Provinciale Omgevingsverordening (POVI) Limburg 2026 verstuurd. Deze zienswijze is gericht op het restrictieve karakter voor woningbouw in de POVI.
- Eind mei is de subsidietoekenning op de regionale aanvraag voor de 8e tranche van de landelijke Regeling Woningbouwimpuls ontvangen. Dit betreft een rijksbijdrage van € 4,5 miljoen voor de bouw van 213 woningen.
- In juli is samen met het Nationaal Programma Heerlen Noord deelgenomen aan de Provada.
- Het woonbehoefteonderzoek Parkstad Limburg 2026 - 2036 is begin september vastgesteld. Ook is besloten het (economisch) ambitie-scenario als richtinggevend perspectief te gebruiken voor de woningbouwprogrammering. Dit omdat het aansluit bij de regionale ambitie om de sociaaleconomische basis te versterken, inspeelt op de gevolgen van vergrijzing en ontgroening en economische kansen benut.
- De definitieve aanvraag voor een rijksbijdrage van € 27,9 (prijspeil 2025) t.b.v. het 'Woningbouw- en (bovenplans) mobiliteitspakket Parkstad Limburg voor de periode van 2025-2033' is eind augustus ingediend. Het gaat om een bijdrage voor 13 maatregelen t.b.v. de bouw van 2.904 woningen.

- Begin september is besloten om gezamenlijk een regionaal en lokaal Volkshuisvestingsprogramma op te stellen naar analogie van de regionale en lokale Woonvisie.
- Op 7 september 2026 is een regionale raadsinformatiebijeenkomst over wonen en herstructurering georganiseerd.
- In december 2023 hebben 23 woningbouwprojecten in Parkstad een subsidie ontvangen uit de Regeling Startbouwimpuls, met als verplichting dat startbouw uiterlijk op 31 december 2025 zou plaatsvinden. Deze deadline is in het geval van 3 projecten niet gehaald. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de subsidie (in totaal een bedrag van €356.306) voor deze projecten teruggevorderd. Het betreft de projecten S10 aan de Putgraaf (€ 154.000) en de Spoorsingel (€ 102.000) vanwege vertraging door respectievelijk planaanpassing en beroep/bezwaarprocedure).

8.c Bestuurscommissie Sociaal Economische Structuurversterking

Samenstelling en bestuurlijke continuïteit

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 is de Bestuurscommissie Sociaal Economische Structuurversterking (BC SES) van Stadsregio Parkstad Limburg opnieuw samengesteld. Wethouder Tom Dragstra vervult namens gemeente Heerlen het voorzitterschap en Trudy Janssen is lid van deze Bestuurscommissie. De bestuurlijke continuïteit van de lopende SES-programma's is hiermee geborgd.

Koers BC SES 2027–2030

Tijdens een strategische sessie op 9 september heeft de BC SES de koers voor 2027–2030 verkend. Na een periode waarin de nadruk sterk lag op uitvoering van de Regio Deals, wordt ingezet op versterking van de regionale platformfunctie voor kennisdeling, bestuurlijke afstemming en beleidsvoorbereiding. De inhoudelijke basis blijft bestaan uit Kansrijke Start, Onderwijs & Kindontwikkeling, Onderwijs–Arbeidsmarkt en Gezondheid & Vitaliteit, verbonden via een integrale wijkaanpak. Daarbij wordt het formele mandaat van de bestuurscommissie niet uitgebreid en wordt nadrukkelijk ingezet op heldere afbakening ten opzichte van andere regionale overleg- en uitvoeringsstructuren.

Voortgang programma’s in Regiodeal II, Jaarplan 2026 en Regio Deal III

De uitvoering van de programma’s in Regiodeal II en het jaarplan 2026 verloopt grotendeels conform planning. Binnen Regio Deal III is € 3,1 miljoen voor SES gereserveerd, waarvan € 0,5 miljoen voor Kansrijke Start en € 2,6 miljoen voor Rijke Schooldagen/GBT. Daarnaast is via de Zuid- Limburgse programmering in de Regiodeal III ruim € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de regionale LOB-ondersteuningsstructuur tot en met 2030.

De Educatieve Agenda Parkstad wordt eind 2026 geëvalueerd en de Monitor Onderwijs & Kindontwikkeling verder ontwikkeld. Ook wordt via het netwerk De Gezonde Regio gewerkt aan het versterken van de rol van preventie in de wijkaanpak en aan aansluiting op het Nationaal Programma Vitale Regio's.

Financiën en aandachtspunten 2027

Het werkbudget van de BC SES bedraagt in 2026 € 75.000. Per 1 juli was hiervan € 16.859 gerealiseerd, € 13.350 verplicht en resteerde € 44.791. Verwacht wordt dat dit budget in 2026 vrijwel geheel wordt benut. Er zijn op basis van de huidige informatie geen aanvullende dekkingsproblemen gemeld. In het vierde kwartaal vraagt vooral de borging van tijdelijk gefinancierde programma’s de aandacht, het beleggen van de SES-thema’s binnen de regionale governance en de voorbereiding van het jaarplan 2027.

8.d Bestuurscommissie Ruimte & Mobiliteit

Stadsregio Parkstad Limburg- De Bestuurscommissie Ruimte & Mobiliteit heeft kennis genomen van het belang van mobiliteitssamenwerking op Zuid-Limburgs niveau voor wat betreft de ontwikkeling van het daily urban system en de positionering van de regio richting het Rijk, heeft kennis genomen van het nut en de rol van een daarbij behorende uitvoeringsorganisatie en van de door de Bestuurscommissie gevraagde evaluatie van de door Zuid-Limburg Bereikbaar behaalde resultaten.

De Bestuurscommissie Ruimte & Mobiliteit heeft besloten dat alle Parkstadgemeenten in 2027 deelnemen aan Zuid-Limburg Bereikbaar, met de kritische kanttekening dat eind 2027 concrete resultaten en veranderingen zichtbaar moeten zijn en in de wetenschap dat conform (concept-)SOK de deelname jaarlijks kan worden beëindigd. Onder coördinatie van de programmamanager Ruimte & Mobiliteit en in afstemming met het AO Mobiliteit is een gezamenlijke schriftelijke reactie op de concept-SOK voorbereid en ingediend.
In de reactie op de concept-SOK en de verdere doorontwikkeling van de samenwerking in Zuid-Limburg is nadrukkelijk meegenomen dat het mandaat, de bevoegdheden en de positie van de Gemeenschappelijke Regeling Parkstad op het gebied van mobiliteit niet ter discussie staat.

8.e Bestuurscommissie Duurzaamheid
De Duurzaamheids-agenda bestaat in 2026 uit de thema's energietransitie (grootschalige opwek), warmtetransitie (incl. energiebesparing) en circulariteit. De speerpunten worden hieronder beschreven.

Op basis van het kaderstellende PALET-beleid is het uitvoeringsprogramma PALET voor de periode 2026-2030 vastgesteld. Het betreft de ambities voor de komende periode vertaald in regionale projecten en -onderzoekslijnen gericht op energiebesparing, duurzame opwek (incl. warmte) en netgebruik/netcongestie.
Er is een nieuwe programma-adviseur netcongestie geworven die ondersteuning biedt bij concrete casussen, samen werken we oplossingsrichtingen uit tot initiatieven. Daarnaast ondersteunt de Stadsregio in het werkproces "Eerder aanvragen".

Als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma hebben we via verschillende projecten op regionaal niveau ingezet op het realiseren van opwekprojecten gericht op zon-op-dak (inclusief zonnecarports) en zon-op-land. Voor het Zonnepanelenproject Parkstad loopt de dienstverlening aan bestaande deelnemers ook in 2026 door.

De Transitievisie Warmte van de Parkstadgemeenten worden onder regie en coördinatie van het regiobureau eind 2026 omgebouwd naar een warmteprogramma. In afwijking hierop heeft Heerlen besloten om direct een Warmteprogramma op te stellen zodat na invoering van de Wet collectieve Warmte voldaan wordt aan de verplichtingen uit de Omgevingswet. Daarnaast lopen er een aantal regionale onderzoeken naar beoordeling plan-MER-plicht warmteprogramma's en is het onderzoek naar kleine collectieve warmtenetten en individuele oplossingen afgerond.
In het kader van Warmtenet Zuid-Limburg en het Interreg-project Cross-Heat worden de mogelijkheden voor (grensoverschrijdende) warmtenetten onderzocht.
In de eerste helft van 2026 is verdergegaan met het Isolatieproject Parkstad en is de subsidieregeling uitgebreid met een VvE- en Doe-Het-Zelf-aanpak. Ook is in Q2 onder regionale coördinatie in andere gemeenten gestart met gebiedsgerichte acties in de vorm van een aanbelactie. In Heerlen loopt deze aanpak al sinds september 2025. De samenwerking met het regionale uitvoeringsloket WoonWijzerWinkel Limburg is gecontinueerd vanuit de regionale opdrachtgeversrol.

Voor het thema energierechtvaardigheid is een plan van aanpak opgesteld en is gestart met de uitvoering van de actielijnen. De Bestuurscommissie is ook betrokken bij de pilot Verduurzaming op recept waarbij de huisartsenpraktijk 10 huishoudens in Hoensbroek-Centrum uit haar cliëntenbestand selecteert waar sprake is van gezondheidsklachten die worden versterkt door een slechte woonomgeving (vocht, tocht en schimmel), welke worden onderzocht door de WoonWijzerWinkel Limburg op de mogelijkheden voor verduurzaming. Het Isolatieproject Parkstad wordt voorgezet.

Er is gewerkt aan de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma (UVP) Parkstad Circulair. Binnen de circulaire transformatie van de gebouwde omgeving is een vervolg gegeven aan de EU-projecten CEL4LIFE, RE-USE en Building Convert. In het landelijk gebied wordt de ketensamenwerking rond biobased materialen verder versterkt, gericht op duurzame productie, verwerking en toepassing van biobased materialen in de regio. Daarnaast is er gewerkt aan een regionaal handboek

circulariteit voor circulair werken binnen gemeenten, met name in de openbare ruimte. Ook heeft er samenwerking met het ECCBT plaats gevonden. Tot slot is het circulair ambachtscentrum gelanceerd.

9. Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

Gedurende de huidige beleidsplanperiode zijn er goede stappen gezet op lopende programma's, innovatieve werkwijzen, informatiegestuurd werken, huisvesting en samenwerking met vitale partners. Nu het huidige MJB 2024–2027 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) ten einde loopt, zijn een gedegen voorbereiding en planning nodig om het nieuwe MJB 2028–2031 vast te stellen. Het financieel uitgangspunt voor het nieuwe MJB is dat de uitvoering dient plaats te vinden binnen de bestaande financiële kaders. Inhoudelijk zijn de hoofdlijnen van het concept-MJB:

- Opdracht en koers: Specifieke risico's en kenmerken van Zuid-Limburg.
- Crises: Voorbereid zijn op ontwrichtende en complexe incidenten.
- Hulpverlening: Zorgen voor robuuste, toekomstbestendige brandweer- en crisiszorg.
- Weerbaarheid: Risicogericht werken aan een weerbare samenleving.
- Randvoorwaarden: Vakbekwame bezetting, digitale continuïteit/informatievoorziening en financiële ruimte/grenzen.
- Samenhangende plannen: Het MJB landt parallel aan het Provinciaal Risicoprofiel, Regionaal Crisisplan, Dekkingsplan 2028–2031, Materieelspreidingsplan en het Huisvestingsplan.

Nadat het Algemeen Bestuur (AB) van de VRZL het ontwerp-MJB op 15 april 2027 vrijgeeft, start de wettelijke zienswijzeprocedure. Gemeenteraden krijgen dan de formele gelegenheid om hun zienswijze en kaders mee te geven voordat de definitieve vaststelling in het AB plaatsvindt (Q3 2027). Om niet pas bij het formele zienswijzetraject aan te sluiten, zijn er vroegtijdig participatiemogelijkheden waarmee de betrokkenheid van onder andere gemeenteraden kan worden gewaardeerd: een regionale klankbordgroep van raadsleden (sinds september 2026) en regionale informatiebijeenkomsten in november 2026. Daarvoor zijn separate uitnodigingen aan de gemeenteraden verzonden.

10. Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)

Geen nieuwe ontwikkelingen.

11. Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP)

Geen nieuwe ontwikkelingen.

12. Zorg en Veiligheidshuis Parkstad (ZVHP)

- In 2026 zet het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad (ZVHP) belangrijke stappen in de verdere professionalisering en toekomstbestendige inrichting van het regionale zorg- en veiligheidsdomein. Als gemeenschappelijke regeling én samenwerkingsverband vervult ZVHP een centrale rol bij de aanpak van complexe maatschappelijke, zorg- en veiligheidsvraagstukken waarbij samenwerking tussen gemeenten, zorgorganisaties, justitie- en veiligheidspartners noodzakelijk is.
- Binnen de Samenwerkende Zuid-Limburgse Zorg- en Veiligheidshuizen wordt gewerkt aan verdere harmonisatie van werkprocessen, kwaliteitscriteria, governance, kennisdeling en samenwerking. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het landelijke kader 'Met zorg aangepakt!' en het nieuwe uitvoeringsdocument Zorg- en Veiligheidshuizen. Daarbij wordt ingezet op verdere versterking van de vier kernopdrachten van het Zorg- en Veiligheidshuis: procesregie, netwerkregie, bestuurlijke advisering en kennis- en expertiseontwikkeling.
- In voorbereiding op de verdere implementatie van de Wet Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden (WGS) investeert ZVHP nadrukkelijk in governance, privacybescherming, informatiebeheer, archivering, informatieveiligheid en verantwoordingsprocessen. Daarnaast wordt gewerkt aan de voorbereiding van de landelijke WGS-audit.
- In 2026 heeft ZVHP een audit op het gebied van informatie- en archiefbeheer doorlopen. De bevindingen worden gebruikt om de informatiehuishouding, kwaliteitsborging, archivering en interne beheersing verder te versterken. Daarmee wordt invulling gegeven aan de eisen vanuit toezicht, de Archiefwet en toekomstige wettelijke kaders.

- In 2026 is gewerkt aan de verdere organisatieontwikkeling van het ZVHP. Hierbij zijn een vernieuwd sturingsconcept, een aangepaste organisatiestructuur, versterking van de bedrijfsvoering en verdere professionalisering van ondersteunende functies uitgewerkt. Hiermee wordt invulling gegeven aan de groeiende verantwoordelijkheden die horen bij een zelfstandige gemeenschappelijke regeling
- ZVHP ontwikkelt zich daarnaast steeds nadrukkelijker als strategische netwerkpartner binnen het regionale zorg- en veiligheidsdomein. Naast de regie op complexe casuïstiek levert het samenwerkingsverband een actieve bijdrage aan beleidsontwikkeling, bestuurlijke advisering, vroegsignalering en het versterken van regionale samenwerkingsstructuren.
- Op lokaal niveau worden de Integrale Jeugdaanpak Parkstad (Preventie met Gezag) en Heerlen Sociaal Veilig verder ontwikkeld. Tegelijkertijd worden voorbereidingen getroffen om de Integrale Jeugdaanpak Parkstad duurzaam te verankeren binnen het ZVHP. Hiermee wordt de verbinding tussen jeugd, zorg, veiligheid en preventie verder versterkt.
- Tevens investeert ZVHP in de verdere ontwikkeling van medewerkers, kennisdeling, kwaliteitszorg, procesoptimalisatie, planning & control en risicomanagement. Hiermee wordt de organisatie voorbereid op de toenemende complexiteit van maatschappelijke opgaven en wettelijke verplichtingen.
- Per januari 2027 verhuist het ZVHP naar het Centrum voor Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg & Recht. Deze ontwikkeling ondersteunt de ambitie om de multidisciplinaire samenwerking tussen partners verder te versterken en draagt bij aan een integrale aanpak van vraagstukken op het snijvlak van zorg, veiligheid, leefbaarheid en recht.

13. Solido

Geen nieuwe ontwikkelingen.

